

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, elok. 14 - Wed. Aug. 14, 1991

FINNISH AMERICAN WEEKLY

87 vuosikerta Vol. LXXXVII No. 32 50 cents

Viikinkilaivat valloittavat jälleen Amerikan manteretta

Leif Eiriksson alkoi kutsua Pohjois-Amerikkaa "Vinlandiksi" saapuessaan maahan 500 vuotta ennen Columbusia. "Vin"-nimen alkuperästä on monia eri muunnelmia. Yleisesti oletetaan, että nimi juontaa juurensa viinirypäleestä tai viinistä, jota Leif Eiriksson löysi uudesta maasta. "Vinland"-sanankuuperä saattaa tarkoittaa myös "niittyjen maata".

Juhlatapahtumat on ajoitettu eri puolilla mannerta viikinkilaivan satamiin saapumisiin. Alkutaipaleensa laiva kulki Norjassa, josta se matkasi Islannin ja Grönlannin kautta Pohjois-Amerikan mantereelle. Pohjois-Amerikassa viikinkilaiva nähdään elo- ja lokakuun välillä.

Gaia seilaa ympäristön asialla

Atlantin ylityksen tekevä viikinkilaiva on kristitty "Gaia"-nimiseksi, joka tarkoittaa muinaista kreikkalaista maan jumalaa. Laivamatkan idea on syntynyt Islannin ja Norjan hallituksissa, jotka ovat toteuttaneet hankkeen yhteistyössä arkeologisten tutkimustahojen sekä ympäristöhallinnon kanssa kiinnittääkseen huomiota maapallon ympäristöasioihin.

Sekä Islannin presidentti että Norjan pääministeri ovat saaneet kansainvälistä tunnustusta ympäristöasioiden hoidostaan.

Viikinkilaiva seuraa tuhat vuotta vanhaa viikinkien käytäntä reittiä. Laiva lähti Bergenistä Norjan kansallispäivänä toukokuun 17. päivänä. Bergenistä reitti kulki Norjan muihin osiin, josta jatkettiin myöhemmin Islantiin. Sinne "Gaia" saapui kesäkuun 17. päivänä eli Islannin kansallispäivänä. Islannista laiva lipui vielä Grönlantiin ennen kuin saapui L'Anse-aux-Meadows'n Newfoundlandiin elokuun 2. päivänä.

Newfoundlandissa pidettiin virallinen tervetuliaissereemonia. L'Anse-aux-Meadows on arkeologien mukaan Pohjois-Amerikan ensimmäinen paikka, johon viikingit perustivat oman siirtokuntansa. Alueen löysi norjalainen tutkimusmatkailija tohtori Helge Ingstad ja hänen arkeologivai-

monsa Anne Stine Ingstad. Alueella tehtiin arkeologisia kaivauksia vuosina 1960-68.

Vuonna 1978 L'Anse-aux-Meadows'hon tuli ensimmäinen historiallinen alue, joka kirjattiin UNESCO:n kulttuurilisten ja luonnonalueiden merkittävään maailmanperinnön arvosteluun.

Bostonin vierailu syyskuun 11. päivä

Laiva jatkoi L'Anse-aux-Meadows'sta St. John'siin Newfoundlandiin elokuun 9. päivä. Kaupungissa järjestettiin laajat juhlatilaisuudet, jotka pitivät sisällään islantilais- ja norjalaista musiikkia, tanssia ja perinneruokia. Kaupungissa järjestettiin myös ilotulitus.

Elokuun 28. päivänä kaksi muuta viikinkilaivaa, "Saga Siglar" ja "Oseberg", liittyvät "Gaian" seuraksi Halifaxissa, Nova Scotiassa muodostaen viikinkilaivakulkeen loppumatkaksi.

Halifaxista laivat jatkavat matkaansa itärannikkoa seuraten Bostoniin, jonka satamaan ne pysähtyvät syyskuun 11. päivänä. Newportin satamassa viikinkilaivat vierailevat syyskuun 20. päivänä.

Syyskuun 25. päivänä laivat ovat päässeet New Yorkiin asti. Silloin kaupungissa järjestetään koko päivän mittaiset juhlat South Street Seaportin edustalla. Ohjelmaa sisältää muun muassa vesinäytöksiä, ilotulituksia, konsertteja ja tanssiesityksiä.

"Gaian" viimeinen etappi on Washington D.C:ssä "Leif Eirikssonin päivänä" lokakuun 9.ntenä, joka on myös kongressin vuonna 1964 virallistama juhlapäivä.

Viime vuoden lokakuussa presidentti George Bush kuului kuuluisaa historiallista

viikinkitutkimusmatkailijaa "Islannin mahtavaksi pojaksi ja Norjan pojanpojaksi."

Presidentti ja pääministeri läsnä

Sekä Islannin presidentti että Norjan pääministeri ovat lupautuneet osallistua juhlasereemonioihin. Islannin presidentti Vigdís Finnbogadóttir katoi "Gaian" Reykjavikissa kesäkuussa. Hän oli myös vastaanottamassa laivaa L'Anse-aux-Meadows'ssa, jossa hän paljasti myös Ingstadeille omistetun muistolaatan. Finnbogadóttir osallistuu myös Washington D.C:ssä olevan päätöksen loppujuh-

lallisuuksiin lokakuussa.

Norjan pääministeri Gro Harlem Brundtland on vastaanottamassa laivaa New Yorkin satamassa syyskuun 25. päivänä.

Maailmanmatkaaja ruorissa

"Gaian" kapteenina toimii Ragnar Thorseth, 42, joka tunnetaan Norjassa ja Islannissa "nykyajan viikinkinä". Lisänimensä hän on saanut tutkimusmatkoistaan, joista esimerkkinä mainittakoon maailmanympärämatka "Saga Siglarilla", soutu- ja matkat napajätkikölle.

Thorseth on entinen toimittaja, joka on kirjoittanut useita kirjoja ja on ollut filmituotannossa mukana. Viimeisten 15 vuoden ajan hän on uhrannut paljon aikaansa tutkimalla viikinkilaivastoa. Siitä sai alkunsa myös hänen innostuksensa osallistua nykyiselle Amerikan matkalle.

Thorsethin matkassa on mukana kymmenkunta norjalais- ja islantilaisista miehistönjäsentä. "Gaiaa" hinaa perinteinen arktisia olosuhteita varten rakennettu "Havella"-alus. Molemmat alukset on varustettu asianmukaisin modernein navigointilaittein sekä viestiyhteys- ja pelastuslaitteistoin, jotta välttyttäisiin Grönlannin edustalla oleviin suuriin jäävuoriin törmämiseltä.

"Kuin puuhun vuoltu runo"

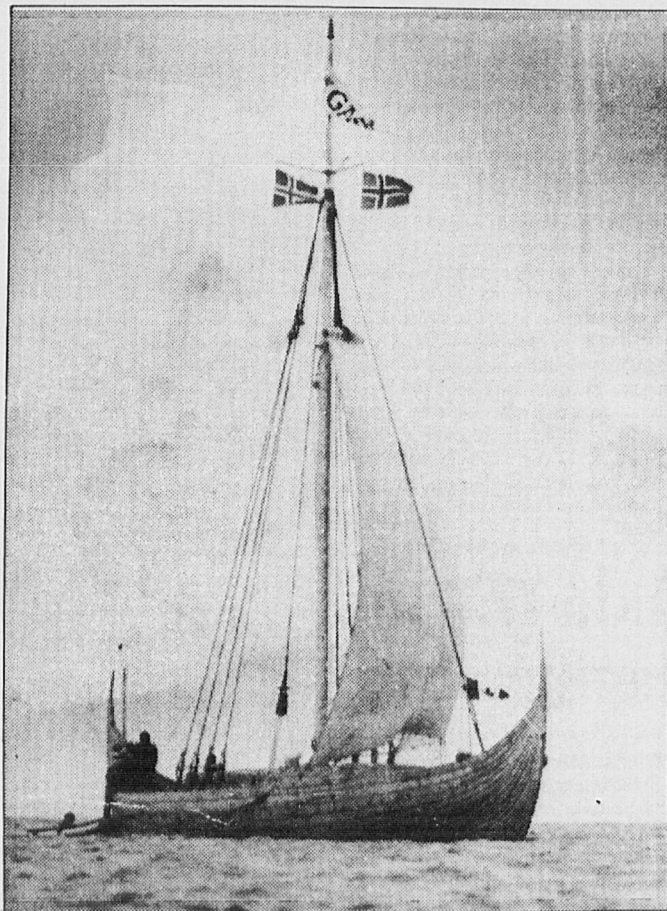
"Gaia", joka on kuuluisan 800-luvulta peräisin olevan norjalaisen Gokstadin viikinkilaivan kaksoiskappale, on itse asiassa vain 78 jalkaa pitkä ja sen mastokin on vain 58 jalkaa korkea. Yksipurjeisena alus voi saavuttaa kymmenen solmun vauhdin.

Alus on suunniteltu ensisijaisesti rannikkoliikenteeseen ja se on huomattavasti pienempi kuin muut entisaikojen viikinkilaivat, jotka pystyivät kuljettamaan niinkin monta kuin 200 soturia.

Tuhat vuotta vanha alkupeäinen laiva löydettiin saveen hautautuneena eräältä farmilta Gokstadista, joka sijaitsee Osloon vuonojen itärannikolla. Laiva kaivettiin ylös savesta vuonna 1889. Sitä oli käytetty tunnistamattoman kuninkaan tai päällikön hautana.

Suuresta haudasta löytyi myös useita muita pieniä aluksia, erilaisia esineitä ja muita mielenkiintoista kuten esimerkiksi tusina hevosia, kuusi koiraa ja riikinkukko.

Gokstadin viikinkilaiva on hyvä esimerkki käsityötaidon ja merenkulun korkeasta entisaikojen ammattitaidosta. Laivan keulan, perän ja rungon kauniisti kaartuvat muodot ovat inspiroineet norjalais- ta asiantuntijaa Magnus Magnussonia kuvailemaan laivaa "puuhun vuolluksi runoksi".

Viikinkilaivan kopio Gaia-alus saapumassa L'Anse aux Meadowsiin Newfoundlandin rannikolla.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- 'The Making of Finnish America' Conference at University of Minnesota to examine the transition of our culture
- What does 'Sisu' mean to you?

- Microfilmed records from three Detroit area churches now at Suomi College
- 'Seas and Trees' coming to Hurleyville (NY)

Jazz soi Kirjurinluodossa jo 26. kerran

Tänä kesänä, heinäk. 13. - 21. päivinä, jazz soi Porin kaupungin Kirjurinluodossa jo 26. kerran. Festivaali on muuttunut alkuvuosien paripäiväisestä tapahtumasta melkoisesti, mutta alkuperäinen tavoite tarjota monipuolista musiikkia kuulijoille on säilynyt.

Tämän vuoden kohutuin ja eniten lippuja myynyt nimi oli amerikkalainen lauluyhtye **Manhattan Transfer**, joka esiintyi festivaalien viimeisen päivän ulkoilmakonsertissa - sateessa, kuten niin usein aikaisemminkin.

Festivaalit täyttivät odotukset, lippuja myytiin 40,000, joten järjestelijöillä oli syytä tyytyväisyyteen. Ennakko- lippuja myytiin yli 3 miljoonan markan edestä. Tavoitteena oli koota neljän miljoonan markan pääsylipputulot eli puolet juhlien budjetista, ja siihen päästiinkin viimeisen päivän ansiosta.

Festivaalien toimitusjohtaja **Harri Kainulainen** kertoi Pori Jazzin tavaramerkkinä aina olleen monipuolisesta festivaalikokonaisuudesta muodostuva rento tunnelma.

Monia vuosia Savonlinnan Oopperajuhlien toimihen-

kilökuntaan kuuluneen Kainulaisen mukaan Savonlinnan juhlien järjestäminen oli tavallaan helpompaa.

"Täällä festivaalialue on laajempi, Savonlinnassa kaikki tapahtuu yhdellä paikalla," hän totesi.

Mutta se mikä Porissa viehättää, on rento fiilinki, "täällä ei olla niin kaavoihin kangistuneita".

Nuoruudessaan toistakymmentä vuotta trumpettia soittanut Kainulainen ei juuri itse ehdi nauttia festivaalien tarjoamasta musiikista. Omat nautinnot jäävät eri tilaisuuksissa kiertelemiseen. Hänen

Manhattan Transfer oli myyvä nimi.

tehtävänään on tavata sponsoreita ja pitää palaveriä.

"Porin kaupunki ymmärtää jazzin merkityksen ja antaa toimillemme täyden tuen", Kainulainen selitti.

Pori Jazzin ansiosta kaupungin kaunis Eteläranta ja Kirjurinluoto ovat jälleen voimissaan. Kirjurinluotoon on saatu miljoonan markan esiintymislava ja kaunis jokimaisema on säilynyt.

"Onneksi Kirjurinluotoon ei rakennettu kongressitaloa", Kainulainen kommentoi. "Niitä on Suomessa yli 30, se riittää."

Porin kaupungin ja Suomen opetusministeriön osuus festivaalien rahoituksesta on 25 prosenttia. Loppuosan kattavat sponsorit, mainos-, tv-oikeus- ja myyntitulot.

Tänä vuonna suurimpina sponsoreina toimivat Tele, SAS, Tampella Forest ja Suomen Tupakka. Heidän lisäksi mukana oli 20 pienempää rahoittajaa, joilta kaikilta saatiin myös tuotteita.

Suomen Tupakka Oy esimerkiksi oli päättänyt lahjoittaa Pori Jazzin viimeisenä

päivänä 30,000 markan suuruisen stipendin nuorelle suomalaiselle jazzmuusikolle.

Valinta päättyi **Trio Töykeään**, minkä kokoonpano on **Ilpo Rantala, Erik Siikasaari ja Rami Eskelinen**.

Stipendi oli tervetullut, sillä New York Cityn New School of Musicissa opeiskelevat Eskelinen ja Rantala tarvitsevat rahaa lukukausimaksuihinsa.

Tämänvuotiseen Pori Jazziin saapui 600 artistia. Konserttipaikkoja oli 12, konsertteja toista sataa. Paikalla oli 400 tiedotusvälineen edustajaa useista eri maista.

Amerikkalainen TV-yhtiö paikalla

Paikalla oli myös amerikkalainen Video Hits-1 -televisio-

yhtiö tuottajineen, ohjaajineen ja kameramiehineen.

Pori Jazz 66 ry on solminut VH-1:n kanssa kolmivuotisen sopimuksen. Yhtiö oli paikalla tekemässä tunninmittaista ohjelmaa, mikä tullaan näyttämään USA:ssa vuoden lopulla ja toistamiseen ensi vuoden keväällä muistuttamaan tulevasta festivaalista.

Sopimuksen rahoittajana toimivat Pori Jazz, Suomen ulkoministeriö ja Matkailun Edistämiskeskus. Toivomuksena on saada amerikkalaisia ja muita ulkomaalaisia sponsoreita ja samalla tehdä Suomea tunnetuksi.

VH-1 on Viacom yhtiön omistama kaapelikanava, joka näkyy 45 miljoonassa amerikkalaisessa taloudessa. Sen katsojakunta koostuu aikuisyleisöstä, jonka joukossa on melko varmasti monia jazzin ystäviä. Viacom omistaa myös nuorten suosiman MTV-kanavan.

VH-1:n presidentti **Edward Bennett** kertoi Pori Jazzin toimivan uranuurtajan, sillä tämä oli ensimmäinen kerta kun yhtiö on matkustanut maansa rajojen ulkopuolelle ohjelman tekoon.

Pori Jazz on osoittanut ammattitaidolla tehdyksi ja hyvin toimivaksi tapahtumaksi. Juuri se sai amerikkalaiset kiinnostumaan.

Pori Jazz on enemmän kuin jazzfestivaali. Se on suuri jatkuu seuraavalla sivulla

Toimitusjohtaja Harri Kainulaisella oli syytä hymyyn, sillä lipputulot ylittivät odotukset.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE (508) 343-3822
FAX (508) 345-1007

Subscription rates:

USA: 12 mo. - \$23.00; 6 mo. - \$15.00; 3 mo. - \$11.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$28.00; 6 mo. - \$20.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Exchange rate

August 12, 1991

1 Finnish mark = US\$0.2385

US\$ 1 = 4.1930

Foreign exchange, New York prices
Rates for trades of \$1 million minimum.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1991: Yhteensä \$3,164.00

Esther Hendricksonin muistolle
Anne Hendrickson & Lennie Hendrickson
Townsend, MA \$50.00

Eugene L. Wirkkalan muistolle
(huhtik. 16, 1930 - toukok. 6, 1991)
Vellamo (Wirkkala) Wayne & William Wayne
Sudbury, MA \$25.00

Sinikka Ollanketo, West Roxbury, MA \$10.00

Kiitos lahjoittajille!

VH-1:n presidentti **Edward Bennett** viihtyi Porissa ja nautti kuulemastaan musiikista.

Nimipäivät

Elokuun 21 p., Soini, Veini
Elokuun 22 p., Iivari, Iivo
Elokuun 23 p., Varma, Signe
Elokuun 24 p., Perttu
Elokuun 25 p., Loviisa
Elokuun 26 p., Ilma, Ilmi,
Ilmatar
Elokuun 27 p., Vilja, Rauli

JAZZ ...

jatkoa edellis sivulta

Sunnuntain päätöskonsertti sujui sateisessa säässä. Mutta kuten kuvasta näkee, festivaalivieraat osasivat varustautua sähän sopivin taminein.

mediatapahtuma, mikä saa liikelle jazzkadulle ja Kirjurinluotoon monia sellaisia ihmisiä, jotka kotona eivät koskaan kuuntele jazzia, eivätkä liioin tunnista alan ammattilaisnimiä, suurimpiakaan.

Jazzkadulla voi istua kahvikupposen tai olutlasin ääressä musiikkia kuunnellen, ystäviä tavaten ja ihmismassoja seuraten.

Jazzkadulta löytyy syötävää ja juotavaa ja kaikkea mahdollista ja mahdotontakin ostettavaa, jolla useimmiten ei ole mitään tekemistä jazzin kanssa. Mutta se on sitä markkinatouhua, mikä saa kansan liikkeelle.

Tottahan toki on paikalla myös monia todellisia jazzin ystäviä, jotka ovat kiinnostuneita yksinomaan festivaalien tarjoamasta aidosta jazzmusiikista, jota tänä vuonna soitti mm. pianisti **Oscar Peterson** kvartetteineen. Hän tarjosi sitä, mitä yleisö odotti - perusjazzia parhaimmillaan.

Samaan ryhmään voidaan luokitella myös tenorisaksofonisti **Clifford Jordan**, joka omien sävellystensä lisäksi soitti Charlie parkerin ja Cedar Waltonin perinteistä jazzia.

Lauantaina Kirjurinluodossa esiintynyt saksofonisti **Ornette Coleman** yllätti jälleen kerran yleisönsä uusia ilmaisuja tarjonneella **Prime Time** kokoonpanollaan.

Ultra Music Meeting musiikillinen kohokohta

Jo neljänä vuonna on Pori Jazzin yhteydessä järjestetty Suomen Jazzliiton tuottama Ultra Music meeting yhteistyöhanke. Sen tarkoituksena on esitellä jazzin radikaalisempia virtauksia.

Ainakin tänä vuonna tämä tapahtuma tarjosi festivaalien mielenkiintoisimman musiikkiosuuden. Porin Nuorisokeskuksen salintäyteinen yleisö paneutui täysin **Charlie Hadenin Liberation Orches-**

tran musiikilliseen julistukseen.

Suomalainen **Edward Vesala** ja hänen **Sound & Fury** kokoonpanonsa antoivat erinomaisen näytteen improvisoidusta musiikista.

Illan aikana kuultiin monia nuorista muusikoista koostuneita kokoonpanoja, joiden kokeilevassa musiikissa oli sitä jotakin uutta ja yllättävää.

Kirjurinluodon neljässä ulkoilmakonsertissa ja ilta-jameissa kuultiin bluesia, gospelia, perinteistä ja kokeile-

vaa jazzia. Esiintyjistä mainittakoon bluesin kuningatar **Koko Taylor**, **Big Time Sarah**, **Otis Rush** ja **John Mayall**.

Gospelmusiikkia kuultiin amerikkalaisen lauluyhtyeen **Sweet Honey in the Rock** esittämänä.

Hyvää musiikkia tarjosivat myös **George Weinin Newport All Stars**, **Kip Hanharan**, **Don Grolnick** kvartetti, **Tower of Power**, **Jon Faddis** ja **Group Five**.

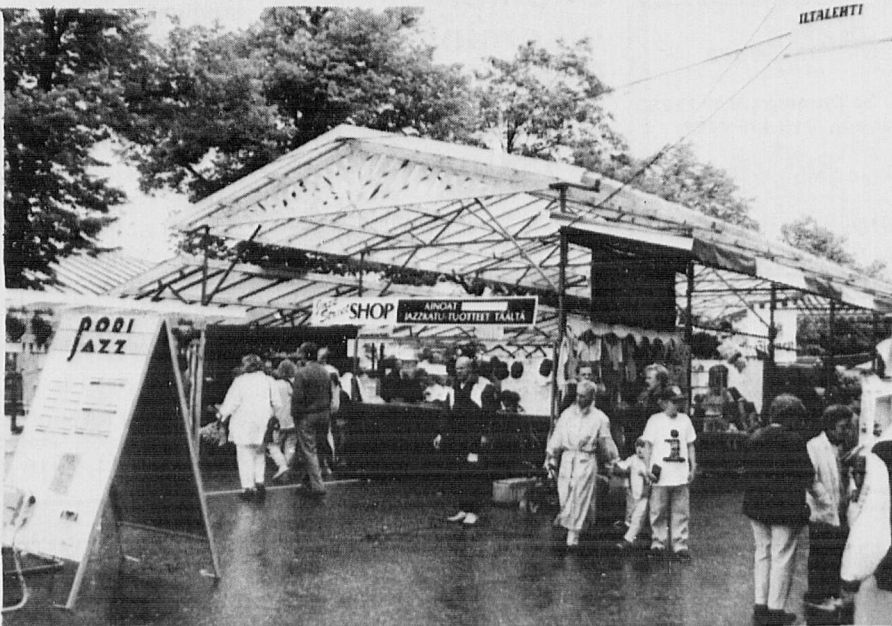
Yli viiden miljoonan markan lipputulot enemmän kuin täyttivät järjestäjöiden odotukset.

Pori Jazz osoitti olevansa voimissaan. Festivaalien taiteellisen johtajan **Jyrki Kankaan** mukaan "se festivaalin tuottaja, joka jaksaa vuosikymmenet toiseen kehittää miljöötään, uusia esittämistapoja ja pitää taiteellisen tason korkeana kiinnostavilla taiteilijavalinnoilla, kestää ajan aaltojen mukana tulevat paineet ja mukana leikissä".

Siihen Pori Jazzin toimihenkilöt uskovat ja sen mukaisesti järjestävät tulevienkin vuosien festivaaleja.

Trio Töykeät sai vastaanottaa Suomen Tupakan stipendin. Kuvassa (vas.) Erik Siikasaari, Iiro Rantala ja Rami Eskelinen.

Sunnuntain sateesta huolimatta jazz-kadulla riitti kulkijoita.

Nokia-yhtiölle 400 miljoonan puhelinkaupat

Nokia on solminut huomattavan matkapuhelinjärjestelmä- ja käsipuhelinkaupan englantilaisen Microtel Communications Ltd:n kanssa. Kaupan ensimmäisen vaiheen arvo on yli 400 miljoonaa markkaa, ja se kattaa keskusket, tukiasemat ja käsipuhelimet.

Englantilaisyhtiö sai viime vuonna toimiluvan henkilökohtaisen matkapuhelinverkon rakentamiseen Englantiin. Yhtiön arvion mukaan tuleva verkko tarjoaa palveluja 10-15 miljoonalle tilaajalle vuosittuuhannen vaihteessa. Uusi verkko avataan ensi vuoden aikana.

Allekirjoitettu sopimus kattaa ensimmäisen vaiheen verkotoimitukset vuoden 1992 loppuun asti. Nokia Mobile Phones toimittaa käsipuhelimiä osana sopimusta. Englantilaisyhtiön pääosakas on British Aerospace.

Nokia on maailman toiseksi suurin matkapuhelimien valmistaja. Telenorian Nokia Cellular Systems-yksikön johtaja **Sari Baldauf** arvioi nyt solmitun sopimuksen olevan merkittävä läpimurto uudella matkaviestintäalueella ja nostavan Nokian yhdeksi digitaalisten matkaviestintäjärjestelmien päätoimittajaksi.

Suomalainen elokuva menestyi

Suomalainen **Jukka-Pekka Siili** elokuvallaan "Elossa" voitti kansainvälisen elokuvakoulujen festivaalin pääpalkinnon. Siilin elokuva palkittiin myös parhaana näytelmäelokuvien sarjassa.

Festivaali pidettiin Karlovy Varyssa Tshekkoslovakiassa. Se järjestettiin nyt 11. kerran ja siihen osallistui 44 elokuvakoulua 26 eri maasta.

Huipputamma USA:sta Suomeen

Vieremäläinen Einari Widgren osti yhden maailman tämän hetken parhaista siitostammoista Suomeen New Yorkin lähellä pidetystä huutokaupasta elokuun alussa.

Yhdeksänvuotias tamma Quiet Elegance maksoi 160,000 dollaria ja oli huutokaupan selvästi kallein hevonen. Quiet Elegance on maailman johtavan ravinopeuden periyttäjän Speedy Crownin tytär. Se on kantavana USA:n toisesta huippuoriista Super Powlista.

Quiet Elegance ei ole kilpaillut vaan on keskittynyt kokonaan siitokseen. Sen kolme ensimmäistä varsaa ovat kaikki haamumailereita eli niiden ennätys on alle 14,6 tai parempi. Nopein on ME-tamma Kindava Hush, jonka ennätys on 12,1a.

Aura Seuran kesätoimintaa

Kuluvan kesän toiminta Aura seuralla on ollut monivaiheista. Toimihenkilöillä ei ole jäänyt montakaan viikonloppua vapaaksi, sillä Voluntownin kesässä tapahtuu paljon.

Aura seuran suosittu kanabarbabeque pidettiin kovan helteallan keskellä. Miehet tekivät hienon työn paistaessaan kanat suuressa hiilialtaassa ulkona, ja naiset toivat pöytiin mitä monipuolisimmat salaattiherkut ja kotitekoiset leivonnaiset.

Pöydän antimia kiiteltiin ja järjestäjillä oli hyvä mieli vaikka kuumuus ja Suomi-matkat pitivät poissa muutamia "vakituisia".

Kanansyöntiä jatkettiin siten räppiäisillä seuraavan kokouksen yhteydessä.

Välillä kuitenkin pidettiin onnistunut ohjelmailta Aura haalilla 3. elokuuta. Ne, jotka eivät olleet paikalla, menettivät jälleen värikkään, lämminhenkisen illan. Taaskin tuli todettua, ettei aina ole pääasia suuri yleisö määrää.

Markku Mäkipuro aloitti ohjelman, soittaen pianolla "Finlandian", joka hermosti yleisön

mielen todella keskittymään kuulemaansa. Olavi Kurkotervehti yleisöä mainiten mm., että on hyvä joskus tavallisten tanssi-iltojen lomassa kuunnella ohjelmaakin.

Aura haalin omat uskolliset esiintyjät olivat mukana pääasiallisesti. Hannu Mäkipuro johti sing-along-lauluja, joihin yleisö yhti innolla mukaan Mark Mäkipuron säestäessä.

Leena Kokk luki ainutlaatuisen kertomuksen "Hämmeilin Pillipiiparista", jota läsnäolleet huvittuneina seurasiivat.

Yhteislauluja kuultiin mandoliinin säestyksellä Mirja ja Olavi Kurkolta. Ne vaihtelivat hilpeistä haikeisiin suomalaisiin säveliin. Hauskan "Kirjeen ystävältä" fingliskan kielellä luki Mirja Kurko. Moni tunnisti siinä varmasti tuttua sanomaa.

Illan "tähtiesiintyjä" oli Allan Tastula New Hampshiren valtiosta. Hän vieraili Aura haalilla ensi kertaa ja soitti erikoista saksalaista kannelta, joka muistuttaa paljon suomalaista. Tietokoneen avulla soittaja sai kanteleestaan tavallista vahvemman ja täyteläisemmän äänen.

Allan Tastula soitteli tuttuja suomalaisia säveliä, jotka yleisö palkitsi innokkain käntäpöytänsä. Tämä taiteilija otettiin vastaan selvästi kiitollisina.

Hannu lauloi Markun säestyksellä mm. ensiesityksenä säveltämänsä "Imatran valsin", jonka hän on tehnyt erikoisesti Imatran seuran tulevia 100-vuotisjuhlia varten.

Mauno Laurila toimi illan juontajana, ja hän myös selosti hiukan tulevia Imatran suurjuhlia syyskuun 19-22 pv. ja toivotti kaikki tervetulleiksi Brooklynin, NY:in silloin.

"Isontalon Antti" yms. laulettiin vielä kerran yhteisvoimin ja iltaa jatkettiin arpavoittojen jaolla ja tanssimalla Hannun ja Markun musiikin tahdissa.

Aura Seuran elokuun kokouksesta muodostui tavallista juhlallisempi. Haalille saavuttiin jo klo 6 ja "taikaa oli ilmassa" alusta lähtien, kun Hannu soitteli hanurilla suomalaisia kansanlauluja, jota ei

yleensä kokouksien alussa tapahdu.

Kun Arvi Sjogren astui ovesta sisään tullakseen kokoukseen, tulikin hänelle suuri yllätys. Kaikki jäsenet yhdessä lauloivat hänelle syntymäpäivälaulun ja asiaankuuluvat seremoniat lähtivät käyntiin. Eila Mäkipuro kiinnitti punaisen neilikan 90-vuotiaan Arvo Sjogrenin rintapieleen.

Kanaillallinen nautittiin seurustellen ja päivänsankari itse lauloi miesten kanssa hauskoja balladeja Hannun hanurin säestyksellä. Mukana olivat myös Sjogrenin lapset Harry ja Mirjam. Päivänsankari leikkasi syntymäpäiväkakkua vieraille Lindenin Elsan avustuksella ja niin vietettiin hauska iltaa ansioituneen Aura haalin entisen puheenjohtajan kunniaksi.

Toinenkin syntymäpäivä huomioitiin laulamalla myös Anja Mälliselle.

Juuri ennen kokouksen alkua seuran puheenjohtaja Olavi Kurko onnitteliväristä Arvi Sjogrenia ja ojensi hänelle yhteisen lahjan.

Kokouksessa luettiin asianmukaiset raportit ja pöytäkirjat ja keskusteltiin seuran asioista ja tulevasta toiminnasta.

Seuraava tilaisuus tulee olemaan pannukakkuaamiainen sunnuntaina, 25. elokuuta klo 8 - 11 aamupäivällä. Silloin miehet ovat kokkimestareina ja mukana on kokkeita tekijöitä, joten tervetuloa maistamaan herkullista aamiaista kaikkine tykötarpeineen vain \$3.50 hintaan. Kahvipannut ovat kuumina jo klo 8 aamulla ja pannukakut ja makkarat höyryävät.

Kesän viimeinen, Labor Day tanssi-ilta on 31. elokuuta, jolloin Bert Strömholm ja Aatos Autio vastaavat musiikista. Seuraava kokous on tiistaina (huom!) 3. syyskuuta, johon jäseniä pyydetään tuomaan näytteille kasvimaansa vihanneksia ja hedelmiä.

Kauniita loppukesän päiviä kaikille lukijoille!

Aura seuran puolesta
Anja Laurila

Suomen ulkoministeri Paavo Värynen USA:han syyskuussa

Suomen ulkoministeri Paavo Värynen saapuu vierailulle maamme syyskuun loppupuolella.

Matkan kohde on New York, jossa hän pitää Suomen puheenvuoron Yhdistyneiden Kansakuntien kokouksessa syyskuun 26. p:nä.

Raivaajan sivuilla poimittu

25 vuotta sitten

Elokuun 11, 1966
Connecticutin kirjeenvaihtaja "Nanni" kertoi, että "Hannu ja Eila Mäkipuroille syntyi reipas miehen alku, Windham Memorial sairaalassa. Nimeksi annettiin Markku Henrik. Heillä on ennestään tytär Maritta".

Fitchburgin uutisissa kerrottiin Dennis W. Hillin, Mr. ja Mrs. Weikko J. Hillin pojan Ashbystä, hyväksytyn Faculte des Lettres et des Sciences Humaines of the University of Grenoble yliopistoon Ranskaan.

Elok. 13
"Pauline" Quincy, MA:sta kehotti lukijoita saapumaan Veljen talolla järjestettävään whisti-illanviettoon, jonka kustansivat "Selma ja Thelma Mattson miehensä ja isänsä Axel Mattsonin 75-vuotispäivän merkeissä".

Hän kutsui kaikkia tämän "ahkeran kala- ja metsämiehen juhliin, joka päälle päätteeksi on entisiä Raivaajan toimittajia, mutta on nyt keinuoli-lässä ja nauttii siitä kovasti."

50 vuotta sitten

Elokuun 11, 1941
Detroitin kirjeenvaihtaja "J. J." kertoi Detroit Times sanomalehden puolustaneen Suomea pääkirjoituksessaan. Hän sanoi lehden ruoskineen "Suomen puolesta Englantia ja tämän maan hallitus sai myös osansa siitä, että se on lupautunut auttamaan ryssä".

Elok. 13
Fitchburgin Saiman näytelijäjoukko teki vierailumatkan Ludlow, VT:iin, ja aikoi esittää kolminäytöksisen huvinäytelmän "haihtuvia pilviä".

Elok. 14
Uusi suomalainen ravintola "Scandinavian Lunch", 10 Belmont St., Worcester, MA ilmoitti toiminnastaan. Omistajaksi ilmoitettiin Mimmi Nieminen ja Ellen Hallström.

Elok. 15
Etusivulla kerrottiin Dartmouth Collegen pestanneen luutnantti Piltti Heiskasen koulun hiihdon opettajaksi. "Se seikka, että Yhdysvaltain armeijaan äskettäin lisättiin hiihtojoukkoja, on ollut yhtenä tekijänä collegen johdon päätökseen hiihto-opetuksen käyttöönsä saattamisesta", todettiin.

Luutnantti Heiskasen nautti osallistuneen suomalais-venäläiseen sotaan ja ennen sitä opettaneen suomalaisille alokkaille hiihtotaitausta.

75 vuotta sitten

Elokuun 11, 1916

Glendale, LI:lla New Yorkissa kerrottiin järjestettävän neljäntoista erikielisen sosiaalistilehden yhteinen Kenttäjuhlajuhla, jonka tuloilla tullaan tukemaan lehtien toimintaa.

Tällainen ilmoitus löytyi saman lehden sivuilta: "Opetusta automobiiliin ajamisesta antaa suomalainen chaufferi. Kirjeosoite: CHAUFFEUR, 1943 Madison Ave., New York City".

Elok. 12
Lignellin Suom. Apteekki, Superior, WI:sta ehdotti Suomi Vatsapillereitä kipuihin: "Nämä pillerit ovat parhaat parantamaan jumi- ja maksataudit jne. joista johtuu päänsärky, pyörtyys ja tahmea kieli. Ne pitävät vatsan kunnossa, jos nautitte yhden pillerin joka toinen eli kolmas ilta maata mennessä. . . Lähetetään postissa...25c." Viereissä vielä Suomen vaakuna vakuudeksi.

Elok. 16
Fitchburgin uutisivulla muistutettiin New Yorkiin ja New Jerseyhin matkustavia, joilla on mukanaan alle 16-vuotiaita lapsia, ottamaan mukaansa terveyslautakunnan todistuksen siitä, että lapsi ei sairasta lapsihalvaustautia. "Nykyään ei päästetä edes matkustamaan New Yorkin läpi ellei ole terveyslautakunnan todistusta", kirjoitettiin.

Paikallisuutisissa kerrottiin myös kolmen suomalaismiehen epäonnistuneesta kalareissusta. Kaloja miehet eivät saaneet, mutta kotiin palatessaan oli yhden olkapää pois sijoiltaan ja "toisen silmässä kaikki sateenkaaren värit." Miehillä oli tullut kova riita, jonka oikeusistuin joutui sovittamaan.

Kurnutus pitää valveilla

Eteläranskalaista Beddariesia on kohdannut kovaääninen vitsaus: kaupunkiin on tulvinut niin paljon sammakoita, että ne peittävät kurnutuksellaan jopa televisioiden äänet, eivätkä ihmiset saa lainkaan nukuksi.

Ratkaisu ongelmaan ei löydy keittiöstäkään, sillä sammakot eivät ole ranskalaisten arvostamaa syötävää lajia. Ne ovat uhanalaisia ns. "nauravia sammakoita", joita saa surmata ainoastaan poliisin luvalla.

Suomen Pääkonsulivirasto

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

THE FINLANDIA FOUNDATION Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

Kuolleita

Paul Kukla

LAKE WORTH, FL - Paul G. Kukla Sr., 85, 421 South M St., kuoli heinäk. 30, 1991 Palm Beach regional sairaalassa pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt elok. 1, 1905 Maynard, MA:ssa John ja Johanna (Wirtanen) Kuklan poikana ja asui suurimman osan elämästään Fitchburgissa. Floridaan hän muutti 25 vuotta sitten.

Edesmennyt työskenteli useita vuosia entisten Crocker-Burbank ja Weyerhaeuser paperitehtaiden palveluksessa. Eläkkeelle hän jäi 1966.

Kukla oli toisen maailmansodan veteraani.

Kaipaamaan jäi vaimo Eva (Bourque) Reilly Kukla, jonka kanssa hän oli ollut naimisissa 47 vuoden ajan; poika Paul G. Kukla Jr., Lake Worth; tytärsuol Eileen Reilly Elgin, Lake Worth; sisko Johanna Levine, New Bedford; viisi lastenlasta; yhdeksän lastenlasten lasta sekä joukko sisarusten lapsia.

Hautaaminen tapahtui St. Bernardin hautausmaahan Fitchburgissa.

Louis E. Gröndahl

WORCESTER, MA - Louis E. Gröndahl, 81, Clay Hill Road, Plymouth, kuoli elok. 5, 1991 Jordan sairaalassa Plymouthissa pitkän sairauden murtamana. Hänen vaimonsa oli edesmennyt Fanny (Wainio) Gröndahl.

Hän oli syntynyt Maynardissa Oscar ja Eva (Ruokonen) Gröndahlin poikana ja asui Worcesterissa ja Floridassa ennen kuin muutti Plymouthiin 1973.

Kaipaamaan jäi pojat Frank ja Lauri Gröndahl, kumpikin Worcesterissa; tytärsuol Beverly North, Florida; seitsemän lastenlasta ja 10 lastenlasten lasta.

Hautaaminen tapahtui New Swedish hautausmaahan.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Smith Funeral Home Inc.

Elden E. Bjurling
Douglas Stone
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Ville Minkkinen

BALDWINVILLE, MA - Ville Minkkinen, 97, Baldwinville hoitokoti, kuoli heinäk. 22, 1991 Henry Heywood Memorial sairaalassa pitkän sairauden murtamana. Hänen vaimonsa Ida (Hyvönen) Minkkinen kuoli 1948.

Hän oli syntynyt Hankasal-mella Suomessa Mikko ja Anna (Paakonen) Minkkinen poikana ja saapui Yhdysvaltoihin 1928 ja asui 55 vuoden ajan Gardnerissa ennen kuin muutti Baldwinvilleen vähän aikaa sitten.

Vuonna 1963 edesmennyt jäi eläkkeelle entisestä Hedstrom Union Co:sta, missä hän oli työskennellyt 31 vuoden ajan.

Kaipaamaan jäi pojat Erkki O. Minkkinen, Phillipston ja Vilho V. Minkkinen, Westminster; sisko Vieno E. Rice Kaliforniassa; neljä lastenlasta; viisi lastenlasten lasta; ja yksi lapsenlapsen lapsenlapsi.

Hautaustoimisto Smith, 69 Vernon St., Gardner, huolehti hautauksesta. Pastori R. Gary Heikkilä toimitti siunauksen.

Hautaaminen tapahtui Wildwood hautausmaahan.

Vainajaa voi muistaa lahjoituksin Finnish American Club of Saimalle, P.O. Box 30, Fitchburg, MA 01420.

Helen M. Hoisko

GARDNER, MA - Helen M. (Joki) Anttila Hoisko, 79, kuoli heinäk. 19, 1991 Wachusett Manor hoitokodissa.

Hän oli syntynyt tammik. 19, 1912 Ashbyssä Oscar ja Senja (Harju) Joen tyttärenä. Hän asui San Pedro, CA:ssa useita vuosia ennen kuin muutti Fitchburgiin 1989. Päästyään San Pedro High Schoolista Hoisko jatkoi opintojaan University of California School of Nursing opintolaitoksessa ja työskenteli useissa paikallisissa sairaaloissa.

Edesmennyt kuului Fitchburgin Elm St. Lähetysseurakuntaan. Kaliforniassa asuessaan hän osallistui aktiivisesti paikalliseen suomalaistoimintaan.

Kaipaamaan jäi pojat E. Ed-

Raivaajan asiamies ja kirjeenvaihtaja Edward Helander kuollut

MAYNARD, MA - Edward Helander, 98, Raivaajan asiamies ja kirjeenvaihtaja, kuoli elok. 6, 1991 kotonaan.

Maalisk. 6, 1893 Karkussa Suomessa syntynyt Helander saapui Yhdysvaltoihin 1914 ja asettui asumaan Maynardin kaupunkiin. Hän työskenteli United Cooperative Societyn palveluksessa, ensin maitomiehenä ja myöhemmin useita vuosia kodin koneiden myyjänä. Hän kuului myös United Cooperative Societyn ja Consumers Credit Unionin johtokuntaan.

Helander toimi Raivaajan asiamiehenä ja kirjeenvaihtajana 75 vuoden ajan. Viimeinen kirjoitus julkaistiin tammik. 3, 1990 otsikolla "Muistojen komerosta". Monia vuosia hän kirjoitti myös Raivaajan kuukausijulkaisuun "Nyky aika" käyttäen nimeä "Sportnegro". Hän toimitti myös Maynardin United Co-operative Societyn varhais historian.

Kirjoittamisen lisäksi urheilu oli rakas harrastus edesmenneelle. Nuoruusvuosi-naan hän pelasi eurooppalaista jalkapalloa kotipaikkakuntansa suomalaisjoukkueessa.

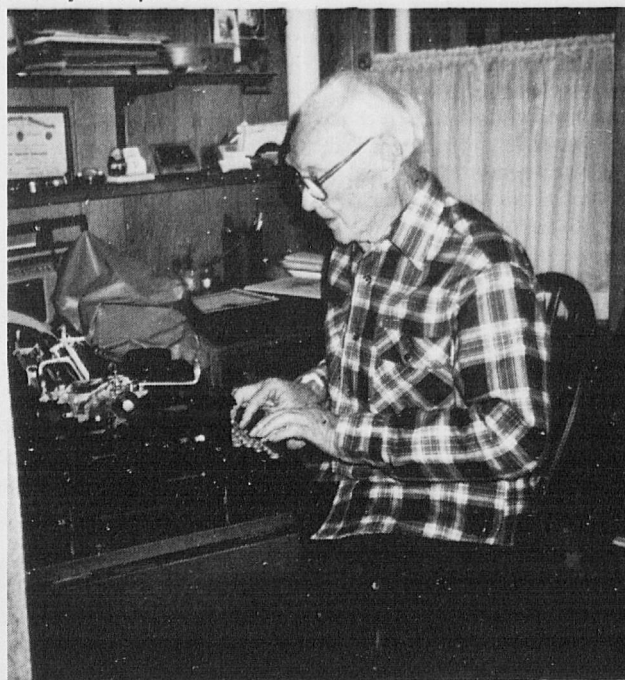
Kaipaamaan jäi tytär Vivian Kallio, Maynard; poika Edwin

Helander, Sacramento, CA; kahdeksan lastenlasta; ja kuusi lastenlasten lasta. Vaimo Saima (Wessman) Helander kuoli 1981.

Hautajaiset pidettiin lauan-

taina.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Raivaajan tukemiseksi osoitteella P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Edward Helander

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY

Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST.
WESTMINSTER

763 MASS. AVE.
LUNENBURG

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Floridan kuulumisia

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Elok. 8, 1991

Kotiimme tuli jälleen surusanoma. Sairaskodin asukas Anna Wänttinen nukkui ikiuneen maanantaina 5. pv. 83 vuoden ikäisenä. Esitämme suruvalittelut omaisille.

Kootimme on muuttanut uusia asukkaita, jotka toivotamme tervetulleiksi. Heidän joukossaan Lyyli Järvinen, koska hänen miehensä Arne Järvinen kuoli kodissaan 5 pv. elokuuta.

Kulunut viikko vietettiin musiikin, laulujen, videofilmien ja erikilpailujen merkeissä.

Perjantaina pidettiin muistotilaisuus Anna Wänttisen ja Arne Järvisen muistolle. Pastori Pentti Mäki piti muistopuheen tässä tilaisuudessa.

Asukkaillemme järjestet-

tyyn "Elämän eväät" kilpakirjoitukseen otti osaa yllättävän monta asukasta. Voittajaksi selviytyi Nancy Linden ja toiseksi tuli Sylvia Haven. Parhaat onnentoivotukset, sekä kiitokset kaikille osaaottaville.

Lämpimät kiitokset Taimille ja Violalle keskiviikon kamppauksista asukkaillemme. Jäsenkortiston hoitaja Leila Laine pyytää kiittää avustanne antaessanne tietoja jäsentemme olinpaikoista ja myös kiitokset ilmoittajille. Kiitos vielä kerran.

Helen Woodlandille kiitos Amerikan lipusta, jonka hän antoi miehensä John Woodlandin muistoksi.

Olen lähdössä viikon lomal-

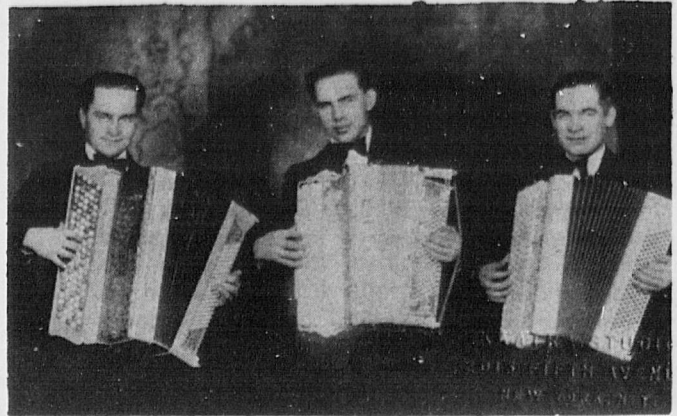
le, joten tavataan taas maanantaina 19 pv. elokuuta. Hyvää oloa ja elämäniloa!

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Ps. Pyydämme ystävällisesti allaolevia jäseniämme ilmoittamaan osoitteensa Lepokodin toimistoon tai henkilöitä jotka tietävät heidän osoitteensa tai olinpaikkansa 1800 South Dr. Lake Worth, FL 33461.

1291 Oiva Wienola
48 Aino Wiita
524 Bertha Adele Wirtanen
1233 Phoebe B. Wirtanen
1121 Elsie Wortman
1561 Elsi Wuorela-Czelen
1093 Anna A. Wuorimäki
690 John Ylitalo

Lisää muusikoista

Raivaajan kirjeenvaihtaja Hertta Odell Voluntownista Connecticutista kirjoitti Oskari Hillin Floridasta "ampaiseen väärin henkilötietoihin" Toivo Tammisen kesäk. 12. päiväisessä muusikkotiedustelussa.

Sekä Hill että Odell tunnistivat vasemmanpuoleisen haitaristin Leo Hilliksi.

Hillin mukaan kuvassa keskellä oli Toivo Minkkinen ja oikealla John Harju.

Odell kirjoittaa näin: "Keskellä Väinö Kähärä, oik. Vilho Kaartinen. Säkijärven kuuluisia hanuristeja. Etenkin Väinö Kähärä on tunnettu. Hän soitti kummallakin New Yorkin haalilla ja sävelsi monta karjalaista kappaletta, jotka on nauhoitettu. Tunsin kummatkin pojat henkilökohtaisesti".

Ester Vanamo, Lantanasta Floridasta kertoi myös keskustelleensa Hillin kanssa kyseisestä valokuvasta ja sen suhteen sattuneesta erehdyksestä.

Vanamo kirjoittaa näin:

"Siis keskimääräinen soittaja on epäilemättä Väinö Kähärä. Oikeanpuolinen on myöskin epäilemättä Vilho Kaartinen. Olen tuntenut molemmat pojat ensimmäisestä päivästä lähtien kun tulin ensimmäistä kertaa New Yorkiin, koska tulin Väinö Kähärän tädin ja sedän kotiin ja Väinö asui heillä.

"Vasemmanpuoleista soittajaa en muista nimeltä, mutta uskon hänen olevan Leo Hillin, koska Bill Syrjälä oli niin sanonut."

Kiitos korjauksista!

Iitin raitilla

Kun pieni tuntematon kirkonkylä yhtäkkiä ponnahtaa lehtien otsikoihin, mainitaan Suomen kauneimmaksi ja noteerataan eurooppalaisesakin mittapuussa neljänneksi, on syytä lähteä tutkimaan, mistä oikein on kysymys.

Iitti sijaitsee Kymen läänin luoteisnurkassa. Helsinkiin on matkaa vajaat 150 kilometriä. Ensin Iittiä etsivä joutuu Kausalaan, Iitin kuntakeskukseen. Juhlinnan päähenkilö löytyy kuitenkin hieman syrjemmältä, noin 7 kilometrin päästä 1600-luvun lopulla rakennetun puisen ristikirkon ympäristöstä.

Vielä viime vuosisadan puolella kirkonkylä oli pitäjän todellinen keskus, mutta vähitellen virta vei kohti Kausalaa ja kylä unohtui entiseen elämänsä. Meille kaikille onneksi, voisi sanoa. Sillä se mikä Iitin kirkonkylässä nyt on ainutlaatuisista on juuri ehjänä ja koskemattomana säilynyt kylämiljö. Rakennukset ovat pääosin 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. Iitti ei ole joutunut kokemaan sitä tavallista kohtaloa, että erityylyiset ja malliset uudisrakennukset pirstovat vanhan kyläraitin.

Iitti ei ole vain historiaa. Siellä asutaan ja eletään. Noin sata suomalaista voi sanoa Euroopan neljänneksi kauneimman kirkonkylän kotipaikakseen. Onpa siellä oma kauppaakin erään omakotitalon alakerrassa. Tästä Pert-

Kirkonkylän idylliä.

tolan tyttöjen pitämästä kauptasta löytyy kunnan kyläkauppojen tapaan kaikkea mitä keksii kysyä. Koulusta on jouduttu luopumaan, mutta posti toimii.

Näin pienessä paikassa kaikki ovat tuttuja keskenään. Väitetään jopa, että postinhoitaja tuntee vakioasiakkaansa askelten perusteella näiden vielä kolistellessa esteisessä.

Ei ole mikään ihme, että Iitti on menestynyt hyvin kyläkilpailuissa, sillä itse luonto on

ollut juonessa mukana. Jo jääkaudella muotoutuivat edellytykset upeille maisemille. Väistyvät jäämassat pyssähtivät nykyisen Iitin keskivaiheille ja karistivat kivet ja sorat Salpausselän harjuksi.

Pitäjän eteläosa on tasaista vanhaa merenpohjaa ja avaria peltoaukeita, pohjoispuoli mäkiä, harjuja, metsiä ja vettä: Iitin kohdalla Kymijoki on taipunut monelle mutkalle ja pullistunut järveksi hakiesaan harjualueen läpi laskukohtaa etelään.

ME

Gynekologiset sairaudet suurin kehitysmaiden naisten terveysvaara

Kehitysmaiden naisten terveyden suurin uhka ovat synnytyselinten sairaudet, ilmeisesti Washingtonissa julkistetusta Worldwatch-instituutin tutkimuksesta. Niihin kuolee vuosittain naisia kymmenen kertaa enemmän kuin aids surmaa yhteensä miehiä, naisia ja lapsia.

Riippumaton Worldwatch-instituutti arvioi, että tänä vuonna ainakin miljoona naista kuolee sairauksiin, jotka liittyvät raskauteen, synnytyk-

seen, aborttiin, ehkäisyyn tai seksitauteihin. Näistä sairauksista kärsii lisäksi 100 miljoonaa naista.

Naisten tarvitsemat terveyspalvelut on monissa maissa laiminlyöty. Worldwatch-instituutti arvelee, että tilanne pahenee vuosituhannen loppuun mennessä, ellei asialle tehdä jotakin.

Monissa maissa hedelmällisyysikäisten naisten kuolinsyynä ovat useimmiten juuri synnytyselinten sairaudet. Ins-

tituutti luettelee tällaisina maina Bangladeshin, Brasilian, Nigerian ja Ugandan.

Tutkimuksen rahoitukseen osallistui YK:n väestörahoisto. Instituutti suosittaa, että viranomaiset parantaisivat synnyttävien ja synnyttäneiden naisten tarvitsemia terveyspalveluita, helpottaisivat ehkäisyvälineiden saantia, perustaisivat paikallisia klinikoita ja takaisivat turvallisen abortin sitä tarvitseville.

ovat jo raihaantumassa. Mikrofilmit säilyvät satoja vuosia tarjolla tutkijoille.

75 vuoden tiedot

Alkaen vuonna 1914, suomalais-evangelisiluterilaiset perustivat kolme seurakuntaa Detroitin kaupungin alueelle; Pyhän Johanneksen (1914), Bethlehemin (1937), ja Immanuelin (1953).

Muutoksia on tapahtunut vuosien varrella, paikkojakin muutettu, seurakunnat amerikkalaistuneet, mutta yhteisen jäsenyys on nyt 1,341 henkilöä.

Perustavat jäsenet tulivat Ylä-Michiganista etsimään työhönsä teollisuusmaailmassa.

Aikaisemmat kirjat pidettiin suomeksi, hiljalleen kieli muutui englanniksi. Mikrofilmeillä on nyt pöytäkirjat, pappien toiminnat, ja historialliset dokumentit. Seurakunnat yhteisesti avustivat ja rahoittivat projektin Mr. Niemen johdolla.

Niemi ojensi mikrofilmit Suomi Collegen presidentti tri Robert Ubbelohden käsiin säilytettäväksi Suomalaisamerikkalaisen Perinnekuskuksen Arkistossa. Yhteinen Rahasto Suomalaisamerikkalaisille Arkistoille on jo lahjoittanut mikrofilmien lukijan ja kertaamiskoneen, mikä on tutkijoiden ja kirjoittajien käytettävissä arkistossa.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

From the desk of Stig Häggblom:

Kalevan Kisat Olympiastadionilla varmistivat Seppo Rädyn MM-kunnon

Terveisiä jälleen kerran Suomesta!

Oli kesää ja jopa hellettä, oli Lassilaa ja Kouria, oli Savonlinnan opperajuhlaa (missä käytiin), oli lamaa ja oli kesäistä politiikan tekoa maassa.

- Sekä URHEILUA!

Otan ne urheilulliset elämykset tässä ensimmäisessä raportissani.

Kalevan Kisat, ne "kaikkien aikojen" kuten sanonta kuuluu, järjestettiin tällä kertaa Olympiastadionilla heinäkuun viimeisenä viikonvaihteena, lauantaista maanantaihin (ei perjantaista sunnuntaihin kuten tapana on ollut).

On Suomessa vielä kiinnostusta yleisurheiluun. Pääasia lienee ollut, että tällä kertaa löytiin kaikkien aikojen yleisöennätys, mikä on roikkunut siinä 30,000 henkilön lukemissa. Se on peräisin Viipurista (ennen sotia).

Kerran jo aikaisemmin luultiin ennätys lyödyksi (esimerkiksi Kouvolassa). Kun sitten ruvettiin maksettujen lippujen laskentaan ei ennätystä syntynytkaan...

Mutta nyt syntyi. Tuli yli 40,000 maksavaa. Asia kovasti miellytti esimerkiksi uutta Helsingin kaupunginjohtaja Kari Rahkamo, joka oli jo valjastettu tehtäviin Raimo I-laskiven jälkeen.

Rahkamo oli 1969 järjestämässä HKV-laisena Kalevan Kisoja Stadionilla. Oli myös voittamassa kolmiloikkaajana Suomen mestaruuksia.

Muistan esimerkiksi miten 1956 Hämeenlinnassa Rahkamo teki SM-kisojen yhteydessä uuden Suomen ennätyksen, peräti 16.40. Sitten Rahkamo lähti Melbournen olympiakisoihin. Mutta siellä jo voitti Ahdemar Ferreira da Silva...

★

Näissä "kaikkien aikojen" Kalevan kisoissa oli aikamoinen annos kaupallisuutta, markkinameininkiä areenan ulkopuolella. Siellä myytiin mitä tahansa, ja oli esiintymisareena ja rokkia...

Jälleen kerran ohjaksia piti EM-kisojakin järjestänyt VU:n Nisse Hagman.

Hyvät järjestelyt. En usko, että ministeri Ilkka Kanerva pystyy vuoden 1994 Suomen EM-kisoja järjestämään ilman tätä Nisse Hagmania, vaikka niin haluaisikin...

Tuloksistahan Hagman-kaan ei vastannut, vaan urheilijat, ja ne ovat kyllä luvalla sanoen Suomessa melko veltoissa kunnossa tänä kesänä.

Joitakin heittäjiä on, esimerkiksi keihäänheitossa. Tienkin Suomi lähtee Tokioon MM-kisoihin (alku elokuun 23. p:nä) kuudella heittäjällä. On siinä kolme tyttöä Päivi Alaf-rantti, Tiina Lillack ja Heli Rantanen ja kolme poikaa, keu-

lassa Seppo Rätty, neljän vuoden takainen maailmanmestari ja tänä vuonna kahdesti maailmanennätykseen yltänyt.

Splitissä Rätty epäonnistui, Alaf-rantti ei. Suomen Urheiluliitto tavoittelee Tokiossa yhtä mitalia (väristä ei puhuta) ja kolmea pistesijaa.

Vaativuutta kaunistaa. Mutta ei kovin kauan...

Minne riittää Päivin vauhti?

Sari Essayah on söpö kävelijätyttö Lapinlahdelta. Hänetä tuli Helsingissä kävelyn Suomen mestari ja on läh-

dössä Tokioon hänkin, ilmeisesti suurimpana suomalaisena ennakkosuosikkina. Tuttuun Sariin Splitin EM-kisoissa vuosi sitten.

On siellä toinenkin kansainvälisen tason urheilijätyttö, Päivi Tikkanen.

Päivillä on ollut kehitysvaihe, missä tuli paljon keskeyttämisä, mm. Bostonin maratonilla vuosi sitten.

Kalevan kisoissa Päiviltä pesi hyvin. VU:n (Viipurin Urheilijat) paras urheilija kisoissa.

Ensin Päivi otti kevyesti 10,000 m. Toinen mestaruus tuli myöhemmin 3,000 m:llä.

Sitten Päivi lähti yrittämään Paavo Nurmen Pariisin tempua (vuodelta 1924).

Ja mikä sitten se temppu oli?

No, se oli tapaus, kun Paavo tunnin sisällä voitti kaksi kultamitalia, 5,000 m. ja 1,500 m. Ranskalaiset rakensivat ohjelman siten, että Paavo pääsisi "tuplaamaan" ja jotta heille jäisi ainakin toinen näiden matkojen kultamitaleista. Mutta ei, Paavo tuplasi ja voitti molemmat matkat, lisäksi olympiaennätykset lyöden silloin 1924...

Päivi Tikkanen osallistui myös 1,500 m. juoksuun Stadionilla voitettuaan 3,000 m.

Hieno juoksu, mutta vain toinen sija.

Kaisa Siitonen voitti mestaruuden ajalla 4.19.13. Päivi Tikkanen oli toinen ajalla 4.19.68. Ja sitten oli vuorossa Minna Lainio Mynämäeltä 4.22.43...

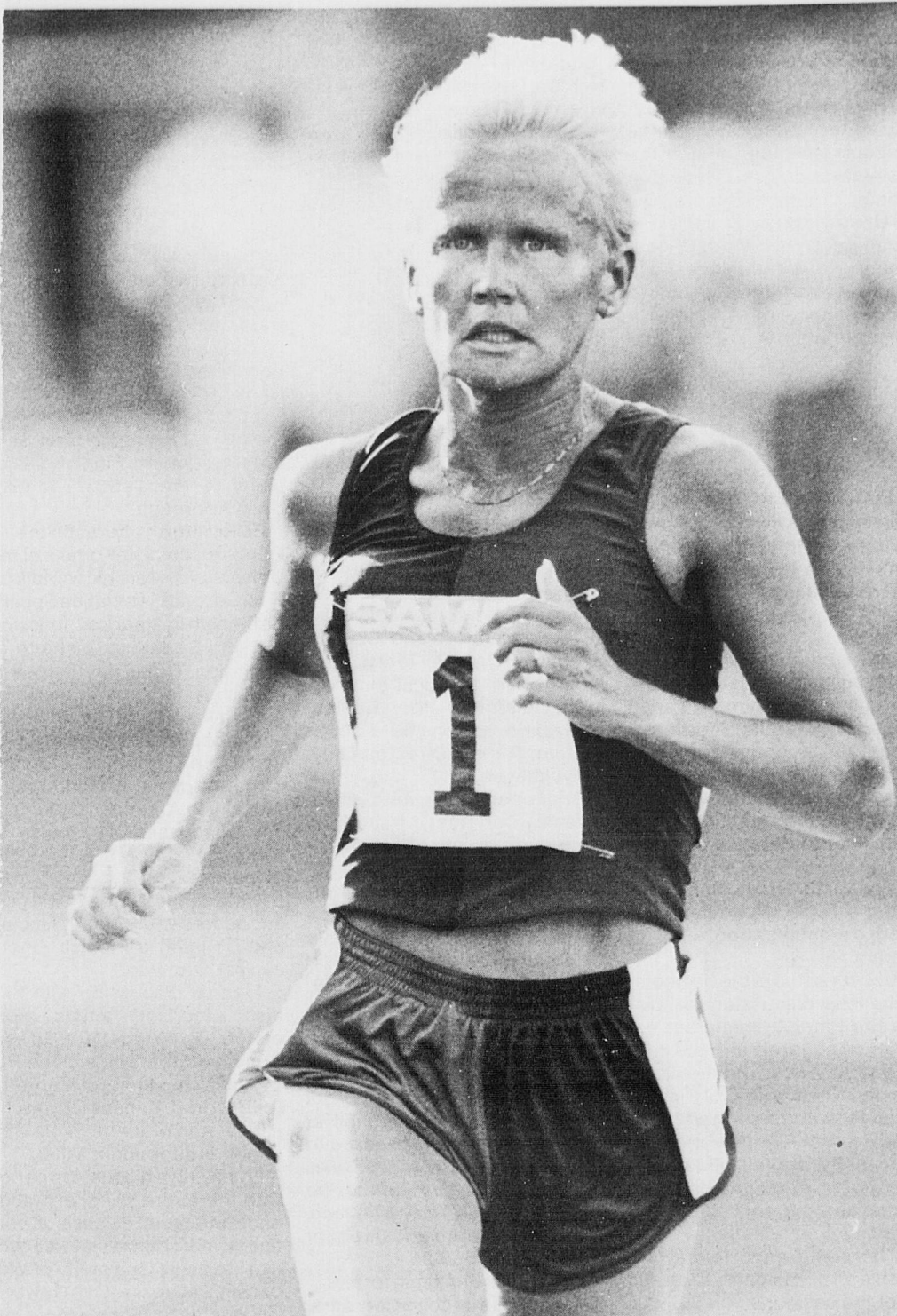
Toivotan nyt todella yrittävälle Päivi Tikkaselle menestystä Tokion matkaa.

Toivon hänen erinomaisen hienon juoksutyylin säilyvän myöskin siinä hurjassa vauhdissa, joka Tokion Olympiastadionilla on odotettavissa.

Areena, jolla 1964 olympiakisoissa Pauli Nevala voitti keihäänheiton kultamitalin...

★

SM-kisat Helsingin Stadionilla herättivät eräitä muistoja kirjoittajassakin:

Päivi Tikkanen urakoi "kaikkien aikojen" Kalevan Kisoissa kuten Paavo Nurmi Pariisissa 1924. Menestystä tuli. Toivottavasti riittää Päivin vauhti ja kunto myöskin elo-syyskuun Tokion MM-kisoissa.

Kuva: Pekka Elomaa

Oli syksy 1944 ja aselepo oli syntynyt Suomen osalta. Järjestettiin sodanaikaiset SM-kisat Stadionilla.

Olin itse mukana 200 m:llä, mutta en rintamakuntoisena selviytynyt loppukilpailuun. Mestaruuden vei hyvä ystä-

väni Aki Tammisto, kuitenkin protestilla, sillä Bebbe Storskrubb oli ensimmäisenä maalissa...

NBA-tähdet mukaan olympialaisiin

USA aikoo vastata eurooppalaisen koripallon haasteeseen tosissaan. Ensi vuoden kesäolympialaisiin Barcelonaa USA saapuu järeällä miehistöllä, joka vilissee ammattilaissarja NBA:n valovoimaisimpia tähtiä.

"Nyt on aika pistää miehet pelaamaan miehiä vastaan", sanoo Chuck Daly, USA:n olympiajoukkueen ja ammattilaisjoukkue Detroit Pistonsin päävalmentaja.

"Aiemmin lähetimme kansainvälisiin kisoihin poikasia. Enää se ei riitä", toteaa Daly, joka oli seuraamassa Roo-

massa päättäneitä EM-kisoja. Takavuosina olympia- ja MM-kisat olivat suljettuja ammattilaisilta. USA:ta, lajin synnyinmaata, edustikin arvokisoissa opiskelijajoukosta koottu joukkue.

Barcelonaa ammattilaiset kelpuutetaan. Barcelonassa USA:lle kelpaa vain olympiakulta.

"Amattilaiset ovat kiinnostuneita pelaamaan Barcelonan kisoissa", Daly vakuuttaa.

Hänen mukaansa myös Michael Jordan on ilmaissut alustavan mielenkiintonsa esiintyä Barcelonassa. Jor-

dan johti Chicagon tänä vuonna NBA:n mestariksi.

Megatähdet toivelistalla

"Olympiajoukkueeseen tulee yhdestä kolmeen yliopistopelaajaa. Loput lienevät ammattilaisia. Ehdokkaat seuloaan syyskuun puolivälissä", Daly kertoo.

Päävalmentajan toivelistalla on megatähti NBA:sta: Jordan, Magic Johnson, Patrick Ewing, Karl Malone, Kevin Johnson ja Isiah Thomas.

*The Finnish-American***RAIVAAJA**

Focus-of November conference to move beyond immigrant generation -

The Making of Finnish America

MINNEAPOLIS, MN - "The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition" is the title of a conference planned for November 6-9, 1991, by the University of Minnesota.

A brochure published by the university says that "an interdisciplinary group of scholars from the United States, Finland and Canada will gather" at this conference "to explore questions of ethnic identity and culture among second, third and fourth generation Americans of Finnish descent."

"The Making of Finnish America" will move beyond a focus on the immigrant generation to concentrate, instead, on the process of transformation that is undergone by the descendants of immigrants living in a multicultural society," the brochure continues.

"By examining the culture and lives of the subsequent generations, the conference emphasizes a key component of Finnish American history that has yet to be dealt with: the many varied forms and gradations of interactions with American society and with other ethnic groups and communities."

The brochure goes on to explain, "The conference will build on the achievements of five earlier conferences that completed a cycle of studies centered on immigration and immigrant life."

"Because this is the first comprehensive discussion that places the Finnish immigrant experience squarely into the context of American multicultural society, 'The Making of Finnish America' will be of interest to scholars, the Finnish American community, and all who are interested in ethnic studies and issues associated with cultural diversity."

"The conference format will enable all participants to attend all of the sessions."

"Three evening sessions will be open to the general public. These will be devoted, respectively, to the conference opening, a panel discussion of Finnish American art, and a panel discussion on Finnish American autobiography. A pre-conference workshop on the fine arts among Finnish Americans is being held on Wednesday [Nov. 6].

"On Saturday [Nov. 9] the conference will end in a reception and celebratory dinner with entertainment by descendants of Finnish American immigrants."

"Four keynote speakers - two historians, a folklorist and an American studies specialist - will assess and evaluate past scholarship on Finnish Americans, placing it into the context of American society and culture."

"By pointing to new directions for future study, the keynoters will help renew and extend the community of scholars involved in this research."

A "Preconference Workshop on the Fine Arts Among Finnish Americans" is scheduled for the afternoon of Wednesday,

Nov. 6.

The workshop will open with a "Survey of Finnish Art History" by Mary Swanson of the University of St. Thomas.

This will be followed by a "Survey of Finnish American Art History" by K. Marianne Wargelin of Anoka-Ramsey Community College.

Following a question period and a coffee break, Finnish American artists will give ten minute presentations on their work.

The workshop will wind-up with a discussion period.

The conference will officially begin with a "Opening Session" on Nov. 6 at 7:00 p.m.

The Introducer will be Mankato State University President Margaret Preska.

Greetings from the following are scheduled: University of Minnesota President Nils Hasselmo; Finnish Ambassador Jukka Valtasaari; Finland Society Executive Director Martti Häikiö; Robert Magosi of the Multi-Cultural History Society of Ontario; and Institute of Migration (Turku) Director Olavi Koivukangas.

Brief opening remarks will be given by Carl Ross, chair of the conference planning committee.

Yale University's David Montgomery will give the conference's first keynote address which is entitled "A Small Culture Tells its History to Mainstream America: An Assessment of Five Finnish Studies Conferences."

Montgomery is Farnam Professor of History at Yale University. After 10 years of activity in the labor movement of New York and Minnesota, he enrolled at the University of Minnesota and received his Ph.D. in 1962. His latest book is *The Fall of the House of Labor: The Workplace, the State, and American Labor Activism, 1865-1925*.

Opening the program for Thursday will be a recognition ceremony for Pertti Virtaranta, University of Helsinki, editor of *The Dictionary of American Finnish*.

"Critical Evaluation of Finnish American Scholarly Research" is the title of the conference's second keynote which will be given by A. William Hoglund, professor of History at the University of Connecticut.

Hoglund has lectured and written extensively on Finnish immigration to the United States. He is the author of the volume *Finnish Immigrants in America, 1880-1920* as well as the compiler of the *Union List of Finnish Newspapers Published by Finns in the United States and Canada, 1876-1985 and Immigrants and Their Children in the United States: A Bibliography of Doctoral Dissertations, 1885-1982*.

The next segment of the conference is entitled "Finnish American Identity - A Historical View."

The speakers include: Matti Kaups of the University of Minnesota, Duluth, on "The Changing Image of Finns in Duluth, 1900-1940;" Susan Lewis, University of Oregon, "Finnish Ste-

reotypes in Astoria, Oregon: A Historical Perspective;" Maisa Martin, University of Jyväskylä, "American Finnish - A Degenerate or Creative Language?"

Following a question and lunch break are the following speakers, Arnold Alanen, University of Wisconsin, Madison, and John Bliss, Auburn University, on "Attitudes Toward Environment and Nature: Finnish Immigrants and Their Descendants;" Edward Laine, Canadian Museum of Civilization, "As Friend and Foe: The Finnish Community in Canada During World War II;" Teppo Sintonen, University of Jyväskylä, "Ethnicity and Self-Identity Among Finnish Canadians in the 1920s: A Life-Span Approach."

Following an afternoon break, Hannele Jönsson-Korhola of the University of Helsinki will talk on "The Second Generation Speaks Its Finnish in America," followed by Ismo Söderling, Institute of Migration, Turku, on "Images of Finnish Americans in the Contemporary Fiction of Finland" and independent scholar Lynn Laitala on "The Effect of American Patriotism in World War II on Finnish American Culture."

A "Discussion of Finnish American Visual Art" follows the dinner break.

K. Marianne Wargelin will give an address entitled "Tracing and Defining a Finnish American Art Tradition."

A panel discussion with Finnish American artists moderated by Wargelin follows. Commentators will include Rudy Autio, University of Montana; Dale Eldred, Kansas City Art Institute; and Marlene Ekola Gerberick, independent artist.

Following a discussion period with the entire panel and audience, the panel discussion continues with commentators Joyce Koskenmaki, University of Wisconsin, LaCrosse; Carl Gawboy, College of St. Scholastica; and Marlene Wisuri-Aho, independent artist.

The evening ends with a discussion with the entire panel and audience.

The theme for the Friday, November 8, session is "Finnish Ethnicity and Cultural Pluralism."

The day's program opens with a recognition ceremony for the University of Helsinki Library for its participation in the Finnish American Newspaper Microfilming Project.

This is followed by the third keynote address of the conference, "Finns in a New World: A Folkloristic Perspective" by William A. Wilson, professor of English and director of the Folklore Archives at Brigham Young University.

A corresponding member of the Finnish Literature Society and a foreign member of the Kalevala Society, Wilson is the author of *Folklore and Nationalism in Modern Finland*. He has served as editor of *Western Folklore* and as Chair of the Folk Arts section of the National Endowment for the Arts.

Following a break, Eleanor Palo Stoller and Lorna Earl Forster, State University of New York, Plattsburgh, will speak on "Ethnicity and Social Stratification: Finnish Americans and the 1980 U.S. Census;" Reino Kero, University of Turku, on "Conflicts Between Finnish and Irish Immigrant Groups in America;" Keijo Virtanen, University of Turku, "Urban America and the Finnish Communities of Detroit and Chicago;" and Varpu Lindström, York University, and Börje Vähämäki, University of Toronto, on "Multiple Identities: Factors of Ethnicity Among North American Finns and their Descendants in Soviet Karelia."

Following questions and a lunch break, Gary London of Everett Community College (WA) will chair a panel discussion entitled "Perspectives of Finnish American Identity."

Speakers will include Peter Kivisto, Augustana College, on "What Did Americanization Mean for the Finns?"; Auvo Kostainen, University of Turku, "Joining the American Stream? The Finns and the Fourth of July in America;" Michael Loukinen, Northern Michigan University, "Continuity and Change Among Third Generation Finnish Americans;" Marsha Pentti, Michigan Technological University, "American Finnish Identity: Reinventions and Reinterpretations;" and Jon Saari, Northern Michigan University, on "Beyond Finnish American Identity: Loss and Invention in the Nth Generation."

A "large group discussion" follows and then a dinner break.

The evening session for Nov. 8 is entitled "Discussion of Finnish American Autobiography," and opens with a recognition ceremony for Aili Jarvenpa and Michael Kari, editors of *Sampo, The Magic Mill: A Collection of Finnish American Writing*.

Next will be an address "Ethnicity and Autobiography: A Definition" by Arnold Krupat, Sarah Lawrence College.

A panel discussion with Finnish American Writers/Translators follows, moderated by Krupat.

Commentators include Timo Riippa, Immigration History Research Center (MN), on "Finnish American Immigrant Autobiography" and William Holtz, University of Missouri, Columbia, "A Finnish American Memoir."

The panel discussion continues with commentators Donald Bibeau, independent scholar; Aili Jarvenpa, independent editor/writer/translator; and Ingrid Jensen, independent writer/translator.

The evening ends with a discussion the entire panel and audience.

For early risers, the program for Saturday November 9 begins at 7-9 a.m. with a "Breakfast Round Table" entitled "Building Cooperation and Communication Among Finnish American Scholars."

The main theme for the final

day of the conference is "Becoming Finnish Americans: Old Traditions in New Contexts."

The fourth and final keynote address is entitled "Crossing into the 21st Century: (Re)visioning Finnish American Discourses and Identities for Future Generations" and will be given by Betty Bergland teacher in the History Department at the University of Wisconsin-River Falls. Bergland has focused her scholarship on gender studies and multicultural studies, and recently completed her dissertation in the American Studies program at the University of Minnesota. She has published articles on the historiography of immigration, ethnic autobiography, and the construction of identities in America.

Talks for the rest of the morning include Maija Liisa Kalhama, Institute of Migration (Turku), on "Monuments to Finns in North America;" Raymond Wargelin, president emeritus, Suomi Free Conference, Evangelical Lutheran Church of America, on "The Finns and Ethnic Pluralism in American Lutheran Denominations: A Historical Perspective;" Joyce Hakala, independent scholar, "Finnish American Kantele Players;" Yvonne Lockwood, Michigan State University Museum, "Rags, Rugs, and Weavers: A Case Study of Finnish American Ethnicity."

Following lunch are the following talks: Karla Saari Kitalong, Michigan Technological University, on "Reviewing Finnish American Family Photographs: A Third Generation Semiotic Perspective;" Ensio Aalto, Licensed Psychologist, on "Sounds, Symbols, Shibboleths, and Artifacts: A Psycho-social Study of a Finnish American in Transition;" Mauri Jalava, independent scholar, "Finnish Summer Festivals in Canada: A Cyclical Nascency of Ethnocultural Consciousness;" William R. Aho, Rhode Island College, "Persisting Beliefs in National/Ethnic Characteristics - The Case of Finnish Americans and 'Sisu,'" and Jeanne Maki, independent scholar, on "Third Generation Finnish American Women: Self-Perceptions."

The conference summary and analysis will be given by William Lockwood of the University of Michigan.

The final scheduled event of the conference is a 7:00 p.m. reception and dinner co-sponsored by Finnish American Cultural Activities Inc. The meal will be catered by Soile Anderson.

Displays and presentations in the lobby of Hubert H. Humphrey Center will include "Second and Third Generation Finnish Americans in Central Minnesota" by Darrell Nicholson, independent scholar; "Finnish American Portraits: A Photo Exhibit" by Marlene Wisuri-Aho, independent artist; "Finnish American Elders: Photo Exhibit" by Susan Kyllonen, independent artist; and the Reunion of

turn to CONFERENCE page 10

Travel tips

New cruise offerings from Helsinki

NEW YORK, NY - Finland is increasing its passenger cruise service from Helsinki with new ships and expanded programs including high-speed hydrofoil service to Estonia, three- and four-day visa-free packages to Leningrad, and four-day cruises to Latvia.

High-speed service to Estonia

Finland's proximity to the Soviet Union allows for quick excursions of just a day or more with two-hour high-speed hydrofoil service across the Baltic between Helsinki and Tallinn, Estonia. Two 94-passenger vessels, the MS Sinilind and MS Luik, offer daily service through October 31. Rates for roundtrip service are approximately \$98 (\$68 one-way), with children ages 5-12 half-price and under 5 are free. A group discount is available. Visas are required for all passengers.

For reservations and information contact EuroCruises, 303 W. 13th St., New York NY 10014; telephone toll-free (800) 688-EURO or 212-691-2099.

Visa-Free cruises to Leningrad

For more leisurely travel to the USSR, the Russian-built MS *Konstantin Simonov* and the new Finnish 300-passenger *MSSally Clipper* offer a number of visa-free cruises between Helsinki and Leningrad, with sightseeing tours highlighting the Hermitage Museum and the Czar's former summer palace, Petrodvorets. The *Sally Clipper* features deluxe accommodations, two restaurants, casino and night club, swimming pool, and more, with rates starting at \$450 per person and including most meals. Groups of 10 or more will receive discounted rates.

For the *Konstantin Simonov's* three-day and four-day cruises, available through December 15, rates start at \$220 per person and include some meals; reduced rates for children are available.

For reservations and information contact Bergen Line, 505 Fifth Avenue, New York NY 10017; telephone toll-free (800) 323-7436 or 212-986-2711.

Silja Line launches new vessel

Entering service in June, the new M/S *Silja Symphony* offers year-round cruises between Helsinki and Stockholm. An identical sister ship to the M/S *Silja Serenade* launched in November 1990, each of the 2,500 passenger vessels offer state-of-the-art luxury features including conference facilities, health spa, 20 restaurants, recreational and children's programs.

For more information about Silja Line cruises contact Bergen Line Inc., 212-986-2711 or 800-323-7436.

Kristina Cruises sails to Latvia and beyond

For a truly authentic Baltic waterways experience, Kristina Cruises sails from Helsinki to a variety of lively sports including Visby, Kolmarden, Copenhagen, Leningrad, Tallinn, Vyborg and a 24-hour cruise to the coast of

Estonia aboard both the M/S *Kristina Brahe* and M/S *Kristina Regina*. For example, the *Kristina Regina* offers four-day cruises stopping at Visby, on the Swedish island of Gotland, and Riga, the capital of Latvia. Rates start at \$265 per person.

For information and reservations contact Eurocruises, 303 W. 13th St., New York NY 10014; telephone toll-free 800-688-EURO or 212-691-2099.

For more information of Finland and cruises from Helsinki, contact the Finnish Tourist Board at 212-949-2333 or 800-FIN-INFO in the U. S. and Canada (except New York).

New hotel in Helsinki features complete meeting facilities

New complex to host international delegates for '92 CSCE summit

NEW YORK, NY - The Hotel Grand Marina and Congress Centre, a significant new hotel complex and conference center, are under construction in the heart of Helsinki, Finland. Slated for completion in February 1992, the complex will host its first major conference - the prestigious CSCE (Conference on Security and Cooperation in Europe) Summit -- in March.

The 462-room hotel will be the fourth largest hotel in Finland, featuring deluxe accommodations with 20 duplex suites; meetings facilities; seven specialty restaurants and lounges, including the world-famous Harry's Bar; three saunas, and a solarium. The longest outdoor restaurant in Finland - a summer terrace as long as the building itself -- overlooks the majestic South Harbor, frequented by cruise ships of many countries.

Arctia, the leading hotel chain in Finland, is constructing the motel in an historic harbor building dating back to 1910.

The landmark structure's imposing facade will be restored to its former glory, while the interior receives complete reconstruction.

The new three-story Congress Centre is being completely reconstructed from an existing harbor warehouse building, to house state-of-the-art conference and meetings facilities designed for the Summit. The Congress Centre is conveniently located just opposite the hotel.

"The Grand Marina Hotel and Congress Centre together represent an important new facility for Helsinki, making us fully competitive in the meetings and incentive market as well as group leisure travel. So it is appropriate to launch the property with a high visibility event such as the CSCE Summit, with delegates from across Europe," said Nino de Prado, deputy director of the Finnish Tourist Board.

Ideal for business and leisure travelers alike, the Hotel Grand Marina features an attractive and convenient location in the oldest and most charming quarter of the city. It is close by many popular tourist attractions such

turn to HOTEL page 10

HURLEYVILLE, NY - "Seas and Trees," a three-week exhibition of oils and watercolors by Millie Wiskari of Charlestown (RI) opens September 8 at the Sullivan County Cultural Center.

Paintings by Millie Wiskari on view in September

"Seas and Trees," a three-week exhibition of oils and watercolors by Millie Wiskari, is opening on Sunday, September 8, in Hurleyville, N. Y., under the auspices of the Catskill Art Society.

The paintings are of scenes from Venice and Naples, Italy; Seurasaari, Porvoo, Savonlinna and Punkaharju, Finland, and from the eastern part of the

United States, especially some of her favorite seaside areas near her home in Charlestown, Rhode Island. They will be shown at the Sullivan County Cultural Center in Hurleyville, which is a few miles north of Monticello just off Route 17.

The exhibition, which will run through September 30, will be open from 1 to 4 o'clock every afternoon and 10 a.m. to noon

Monday through Saturday.

Other paintings by Millie Wiskari, among them a portrait of the Finnish-American singer Sylvia Aarnio, will be shown September 19 through 22 at Imatra Hall, Brooklyn, N. Y. They will be part of an exhibition of the works of Finnish and Finnish-American artists to be held there in conjunction with the celebration of Imatra's 100th birthday.

56th regional art exhibit at Fitchburg Museum

FITCHBURG, MA - The 56th Regional Exhibition is currently going on at the Fitchburg Art Museum, 158 Elm Street.

Jarl Elo of Ashburnham has an ink entitled "Cogitative Owl" and a sterling/fine gold wrist band in the exhibit.

Sergei Bogojavlensky, Fitchburg, has a black cherry burl bowl on display.

There are two oils by Ellen Rahnasto, Fitchburg, "Finnish

Glass" and "Camping."

Voitto Jarvi, also of Fitchburg, painted two watercolors, "Table-top No. 1" and "Still Life."

Two red oak pieces, "Wooden Vase I" and "Wooden Vase II" were done by Thomas Kamila of Ashburnham.

Also working in wood, Lauri Lassila of Ashby has two wood carvings, "Vaakuna" and "Finnish Polka."

"Autumn in Vermont" and "Serenity" are the names of two watercolors by Arne J. Parker of Rye, N. H.

And Sally Rättilä, Fitchburg, has done a watercolor entitled "Opposing Forces."

These are just a few of the variety of works on display. In all there are 349.

The Regional Exhibition continues through September 8.

From 3 churches in Detroit area-

Microfilmed records donated to Suomi College

HANCOCK, MI - Suomi College recently received microfilmed records from three Lutheran churches in Detroit.

Calvin Niemi, of Madison Heights, a leader in the Lutheran church, delivered more than a dozen rolls of microfilm to

Suomi President Robert Ubbelohde.

The microfilms will be kept in the college's Finnish American Historical Archives. Olaf Rankinen, Suomi's archivist, said the microfilms are a valuable addition to historical records.

"We are grateful to Mr. Niemi and the church parishioners who expended their time, energy, and dollars to save these church records," Rankinen said.

Rankinen praised Niemi for the many hours he donated to the project and for organizing the effort.

The records are from St. John's, Bethlehem, and Immanuel Lutheran Churches in the Detroit area. The churches were founded by Lutherans of Finnish heritage. In fact, early documents, which date back to 1914, are in Finnish. They switch to English later.

Documents include minutes of church council meetings, church acts and expansion documents.

The microfilms join an ever-growing collection of church records. During the past two

turn to MICROFILM page 10

HANCOCK, MI - Suomi College President Robert Ubbelohde, right, receives the microfilmed records of three churches in the Detroit area from Calvin Niemi of Madison Heights. The microfilm will be kept in the college's Finnish American Historical Archives. Suomi College photo

Kalenteri

CALIFORNIA

Aug. 17 - FAHA "Rapu Kestit" (Crawfish Feast), Finnish American Home Association, 197 Verano Ave, Sonoma. Reservations required. Bar 3 p.m., dinner 4:30.

CONNECTICUT

May 26-Sept. 29 - "The Finnish Contribution to American Culture," exhibit at Prudence Crandall Museum, Routes 169, Canterbury. Hours: Wed-Sun, 10 am-4:30 pm. Sponsored by the Finnish American Heritage Society and the Prudence Crandall Museum.

Aug. 31 - Labor Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Burt Stromholm with soloist Aatos Autio.
Sept. 3 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
Sept. 5 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.

MASSACHUSETTS

Aug. 14 - Sauna & refreshments, 6-9:30 pm, Uljas Koitto Temperance Society summer camp, Furnace Pond, Suomi Rd (off Rte 36), Pembroke.
- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster.

Aug. 17 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Itamat, 6:00 pm, Maynard Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Aug. 18 - Breakfast, 7:30-11:30 a.m., Maynard Kaleva Camp, Fort Pond, Littleton.
- Dinner, noon, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Finnish American Club of Rutland annual chicken barbecue, 1-2:30 pm, Sovittaja Park, Rutland. Tickets, Bob Belden, 508-842-8468.
- "An Acoustic Afternoon," 3:00 pm, The DeCordova Museum, Sandy Pond Rd, Lincoln. Featured performers include Jorma Kaukonen of Hot Tuna fame. For more info and tickets, call 617-964-1096.

Aug. 21 - Sauna & refreshments, 6-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Camp, Fort Pond, Lancaster.

Aug. 24 - Annual Fair, Uljas Koitto Camp, Pembroke. Supper at 5 pm and sauna, too.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Nils Lundin. Sponsored by Finnish American Club of Rutland.

Aug. 25 - Annual Chicken Bar-B-Q, 12 noon-1:30 pm, Elm St. Cong'l Church Camp, Lake Wyman, East Rd, Westminster. Sponsored by the church's Men's Fellowship. Tickets available from Men's Fellowship members.

Aug. 28 - Sauna & refreshments, 6-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Coffee & dance social, 8 pm, Kaleva Campgrounds, Fort Pond, Lancaster.

Aug. 31 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

NEW YORK

Sept. 19-21 - Imatra's 100th anniversary celebration, 740-40th St, Brooklyn.

All programs subject to change

New Ipswich, NH

The Appleton Academy Class of 1941 held its 50th reunion at the Old Mill Restaurant in Westminster (MA) on Saturday August 10.

Of the original 16 members of the class, eight attended the reunion. Out of the other half, five have died and three could not attend.

Originally, six classmates - 38 percent - were Finnish American. However, the death of Henry Lehtonen of Ashby (MA) a few years ago, brought the number to five.

The class president, Ellen (Myllymäki) Hill of Fitchburg, headed up the reunion committee.

In addition to Ellen Hill, among those attending were Oiva Anderson, New Ipswich; Mildred (Somero) Henault, New Ipswich; and Ilmar Somero, Llona (CA).

Edna (Maki) Sweeney, now of Michigan, could not attend.

What does 'Sisu' mean to you?

Dr. William R. Aho, Professor of Sociology at Rhode Island College in Providence wants to know what *sisu* means to you.

He is preparing a paper for the upcoming conference "The Making of Finnish America: An Ethnic Culture in Transition" to be held at the University of Minnesota in Minneapolis this November (see the article concerning the conference elsewhere in this issue).

Dr. Aho's topic is "the beliefs that we Finnish-Americans have about our own ethnic character."

Townsend, MA

Waino Aalto remains in the ICU at the New England Medical Center in Boston.

Should you wish to send him a card, the address of the New England Medical Center is 750 Washington St., Boston MA 02111.

teristics, with a focus on *Sisu*."

As an aid in gathering information, Dr. Aho has prepared "an anonymous, self-administered questionnaire" for Finnish-Americans to fill out.

To receive a copy of the questionnaire, you can write to RAI-VAAJA, P.O. Box 600, Fitchburg MA 01420-0600 or stop in at our office at 147 Elm St, Fitchburg.

Or you can also write (or call) Dr. William R. Aho, Professor of Sociology, at Rhode Island College, Providence RI 02908, tel. 401-461-5051 to request a copy of the questionnaire.

Dr. Aho adds, "I hope that you... share my interest in learning more about our own beliefs and attitudes concerning *Finnishness* and *Sisu* and will be willing to take the few minutes involved in completing the anonymous questionnaire. *Kiitos paljon!*"

CONFERENCE

continued from page 8

Sisters Art Exhibit - "Courageous Enough: A Photo History of Finnish American Women."

The conference will be held at Cowles Auditorium, Hubert H. Humphrey Center, University of Minnesota, on the west bank campus of the University of Minnesota.

Parking is available for a fee in the West Bank Ramp. The Holiday Inn Metrodome also has a parking ramp.

A map will be sent with confirmation of registration showing the location of the center and parking lot.

If you register for the conference before October 15, you'll save \$10.00 on the conference fee. The fee includes refreshment breaks and conference materials.

No registration is required for those attending only the evening sessions.

Reservations for the Saturday evening banquet should be in by October 30, 1991. After this date call 612-625-5813 to confirm availability.

No refunds will be granted except in the case of cancellation of the conference by the University of Minnesota; the University reserves the right to cancel the conference if necessary.

A block of sleeping rooms has been reserved at the Holiday Inn Metrodome, 615 Washington Ave. S.E., about three blocks from the HHH Center (van service is available on request at the front desk). Call the hotel

directly at 612-333-4646 ext. 605 to make your own reservations. Mention the name of the conference to get special conference rates.

Group Travel Directors Inc. (GTD of Minneapolis) has been appointed the official agency to serve you with discounted airfares on designated airlines, or the lowest available rate on the airline of your choice. Call GTD at 800-222-7907 outside Minnesota or 612-881-7811 for more information.

Attendance at this conference will earn 2.0 Continuing Education Units (CEUs). This program meets the guidelines and criteria for CEUs, which are accepted as evidence of educational attainment by many professional associations and organizations.

"The Making of Finnish America" is sponsored by: the University of Minnesota (American Studies Program, Immigration History Research Center, Departments of History and Scandinavian Studies, College of Liberal Arts, Continuing Education and Extension-Program Innovation Fund), the United Fund for Finnish American Archives, and the Finnish American Cultural Activities Inc.

Members of the conference planning committee include: Carl Ross, chair; Timo Riippa, secretary; Marlene Banttari, Hy Berman, David Cooperman, Leslie Denny, Roberta Gladowski, Michael Karni, Matti Kaups, David Noble, Rudolph Vecoli and Marianne Wargelin.

For further conference information, write:

Leslie Denny, Program Director
Conference Services
220 Nolte Center, U of M
315 Pillsbury Drive SE
Minneapolis MN 55455

HOTEL

continued from page 9

as Senate Square; the main market square with its colorful booths and Finnish wares; the empire-style Lutheran Cathedral, and Russian Orthodox Uspensky Cathedral with its onion domes. Department stores and boutiques are just a short stroll away.

For more information, contact the Finnish Tourist Board, 655 Third Avenue, Suite 1810, New York NY 10017.

Finnish Tourist Board

MICROFILM

continued from page 9

years, the University of Turku in Finland donated microfilms of Suomi Synod church records. The records gathered are from more than 250 congregations that were in the former synod.

The microfilms can be viewed on a microfilm reader-printer that was donated by the United Fund for Finnish American Archives.

Suomi News Service

Articles for sale

Brakes, shears, rolls, lockformers, notchers, punches, lathes, millers, grinders, bandshaws, presses, iron workers, radial drills, beltsanders, tooling.
RISONS - 253 Main St., Plaistow, NH Mon-Fri 9:30-5, Sat-Sun 10-2, 1-603-382-5671

Apartment for rent

133 Mechanic St., Fitchburg, MA near upper common. 4 room, 1 bedroom, spacious and nice. \$375/month. Please call Alice Heikkila at 345-1011 or 582-4911.

Finnish American Club of Rutland (F.T.S.S.)

Chicken Barbecue

Sunday, Aug. 18, 1991
1 pm

Sovittaja Park
Rutland, MA

Tickets advance sale only
Contact: Bob Belden
(508) 842-8468

NEW GREEN CARD LOTTERY

If you were born in Finland, YOU CAN WIN A GREEN CARD. REGISTER NOW BECAUSE THE FIRST 40,000 QUALIFIED PEOPLE who register will WIN their GREEN CARDS. FIRST COME-FIRST SERVED! WE CAN MAKE SURE YOUR APPLICATION WILL BE AMONG THE VERY FIRST! OUR DEADLINE IS AUGUST 31, 1991. WE WILL FILE AT 12:01 A.M. ON FILING DAY. Spouses and children of a winner will also get Green cards. Applicants may file from within the United States or from abroad.

CALL SIDNEY ELFMAN (212) 766-5300 for details.
Fax: (212) 571-4306

BROWN, ELFMAN & TORRES, Attorneys
15 Park Row, New York, NY 10038
Visa, MasterCard, American Express Accepted

CALENDARS, ORDER NOW!!

LLOYD K. HANNULA

79 East Rd. • Box 500 • Westminster, MA 01473 • (508) 874-0629

NEW!

An Album of Finnish Halls

Yesterday & Today

by

Reino Nikolai Hannula

192 photographs 166 pages
hard bound

\$29.00

Mass. residents add \$1.45 sales tax;
if ordering by mail, add \$2.00 postage
available from

RAIVAAJA

147 Elm St. - P.O. Box 600
Fitchburg MA 01420-0600

URHEILU

Suomalaiset NHL-jäiden katoava laji

Buffalo Sabresin suomalaisluu **Christian Ruutu**, 27, ei ruikuta palkkapsinsa pienuutta. Mies ei ole soitellut Italiaan tai Sveitsiin vaan aloittanut sopimusneuvottelut syyskuussa Buffalossa.

Suurempi murhe Krisulle on se, että leijonat ovat katoava laji NHL:ssä Idästä pyyhkii Atlantin yli sellainen muuttovirta, ettei kalliilla suomalaispelajalla ole enää kysyntää.

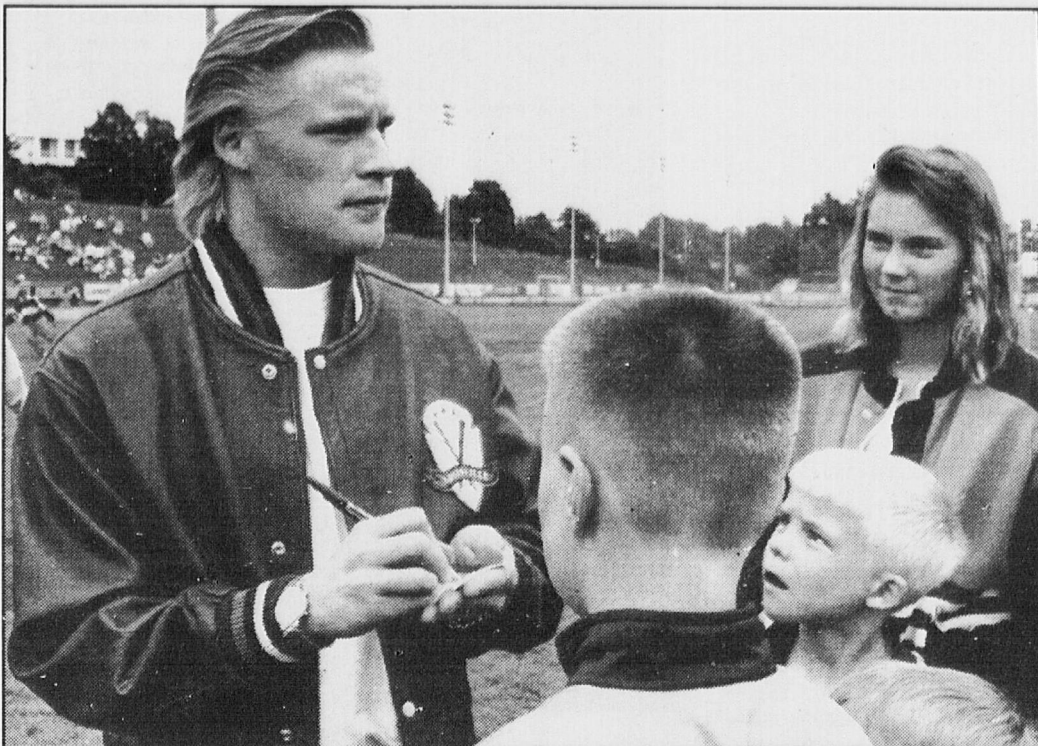
NHL:n suomalaisissa jääkiekkoammattilaisissa ja Suomen kesässä on paljonkin yhteistä.

Paitsi että ammattilaiset pihpahtavat kotipuolella kesäaikaan, suomalaiset NHL-kiekkailijat ja kesäpäivät voi laskea kahden käden sormiin.

Kiekkailijoita on tasan seitsemän, kesäpäiviä tuskin sitäkään.

- Mä olen viimeiset kaksi vuotta ollut huolestunut siitä, että meikäläisiä varataan NHL:n vuosi vuodelta vähemmän, pohtii Buffalo Sabresin 27-vuotias luottopelaaja Christian Ruutu.

- Suomalaisen pelaajan hinta on kova. Itä-Euroopasta tulee paljon tasokkaita mutta halvempia pelaajia.

Christian "Krisu" Ruutun nimmarit ovat kuumaa tavaraa Helsingissä. Innokkaimmat fanit saavat odotella 1-2 sopimuskauden ajan, ennen kuin Krisu jättää NHL-jäät. Paluuosoite ei silloinkaan välttämättä ole Suomi.

- Viime vuonna meitä oli NHL:llä seitsemän, tänä vuonna ehkä vielä vähemmän. Me ollaan todella katoamassa.

150 uutta työpaikkaa NHL:ään

Pientä lohtua rapakon taakse hakeutuville suomalaislu-

pauksille on luvassa. NHL laajenee.

- On se melkoinen onnenkantamoinen, että seuraavan kahden vuoden aikana NHL:ään tulee kolme uutta joukkuetta.

- Se aukaisee 150 uutta työpaikkaa. Toivottavasti se

tuo myös lisää suomalaisia, Krisu haaveilee.

Maailman kovin jääkiekkoliiga on muuttumassa myös pelillisesti. 182-senttinen ja 84-kiloinen Ruutu sopii hyvin esimerkiksi: monipuolinen taitopelaaja, joka rypistää ja rynnistää aggressiivisesti kau-

kalossa.

- Enää eivät pärjää pelkäänsään taitopelaajat tai sellaiset, jotka ovat vain myllytyksessä "poliisiosastossa."

- Nyt pärjäävät isokokoiset pelaajat, jotka pystyvät pelaamaan kiekkoa kovaa ja osavat myös taitopelin.

Euroopassa ei jäähdytellä

Christian Ruutulla on vielä vuosi sopimuksesta jäljellä, mutta uudet neuvottelut pyörähtävät käyntiin syyskuun viidestoista.

Krisu on vapaata riistaa kelle tahansa seuralle. Edellytyksellä, että rahaa on pelissä riittävästi.

- Jos joku haluaa ostaa mut, niin se ei ole mun käsissä. Mun ei tarte hermoilla siitä. Sä et kuitenkaan koskaan tiedä missä sä oot huomenna.

Millaiseen sopimukseen tahansa Krisu ei puumerkkiään aio panna. Olkoonkin, että kevään onnistuneet MM-esitykset eivät NHL:ssä juuri paina.

- Tuskin moni NHL:ssä edes tietää niistä mitään, 10 tehopistettä Turussa napauttanut Porin Ässien kasvatti toteaa lakonisesti.

Ruutu ei lukeudu niihin nalkuttajiin, joiden mielestä

jatkuu sivulla 13

Suomi isännöi amerikkalaisen jalkapallon EM -kisat 13.-19.8. 1991

Tällä viikolla Helsingin Olympiastadionilla ratkaistaan viidennen kerran eurooppalaisen jenkifutisjoukkueiden paremmuus Euroopan mestaruuskisojen lopputurnauksessa.

Aikaisemmista kisoista Suomi on aina palannut jonkinvärinen mitali matkamustojen joukossa.

Toisen kerran Suomessa järjestettävissä kisoissa Suomen maajoukkueella on yksi tavoite: joukkue haluaa uusia Milanossa 1985 saavutetun Euroopan mestaruuden.

Ensimmäisen kerran Euroopan mestaruudesta kamppailtiin vuonna 1983 Italiassa. Suomen avausavustaja Saksa kukistui numeroin 33-8. Italia puolestaan peittosi avausottelussaan Itävallan 87-0.

Loppuottelussa Castel Gorgion "stadionilla" isäntämaa saapasteli Suomen yli ensimmäiseen Euroopan mestaruuteen numeroin 18-6.

13:n kisat Milanossa

vuonna 1985 Euroopan

mestaruudesta pelattiin Milanon helteessä. Kisojen kummajaisiin kuuluu, että jokaisen ottelun voitto tuli samoin numeroin. Italia - Saksa 13-11. Suomi - Ranska 13-0. Pronssiottelu Saksa - Ranska 13-0 ja Suomen ensimmäisen Euroopan mestaruuden tuonut finaali Italiaa vastaan numeroin 13-2.

Mestaruutensa ansiosta Suomi sai järjestettäväkseen EM-lopputurnauksen hyisenä kesänä 1987. Ensimmäiset kapinat käytiin kotimaassa hyvissä ajoin ennen kisojen alkua.

Pallokentällä pelattavaksi suunnitellut kisat jouduttiin erilaisten markkinointi- hintayms. selkkauksien vuoksi siirtämään Helsingin keskustasta Leppävaaraan.

Näissä kisoissa Suomi voitti pronssia.

Saksa otti huolehtiakseen Euroopan mestaruuskisojen lopputurnauksesta vuonna 1989. Suomen saalis oli hopeamitali.

Tämänvuotinen amerikkalaisen jalkapallon viidennen Euroopan mestaruuden lopputurnauksen kaikki neljä ottelua pelataan Helsingin Olympiastadionilla 13.-19. elokuuta.

Suomen maajoukkueessa pelaa myös espoolainen **Harri Kaasinen**, jonka monet fitchburgilaiset varmasti muistavat vuosilta, jolloin hän opiskeli Fitchburg State Collegessa. Kaasinen pelaa uloimpana laitahyökkääjänä.

Harri Kaasinen

Naisten pikaviestissä Suomen ennätys

Lappenrannassa joustussa naisten pikaviestissä tehtiin Suomen ennätys ajalla 43,84. Näin alittiin Tokion MM-kisa raja kuudellatoista sadasosalalla.

Naisten maajoukkueessa juoksivat Minna Painilainen-Soon, Sisko Hanhijoki, Sanna Hernesniemi ja ankkurina Marja Tennivaara. 16 vuotta vanha Suomen ennätys oli 43,95.

Ruotsi voitti maaottelun

Suomen naisten musertava 197-147 voitto jäi Suomen ainoaksi yleisurheilumaaottelussa Ruotsia vastaan. Miehet kärsivät selvän tappion, tytöt ja pojat hävisivät niukemmin.

Tulostaso auringonpaisteissa kylpeneellä Tukholman olympiastadionilla jäi vaiheeksi, lukuunottamatta maaottelun parhaan urheilijan **Seppo Rädyn** kiskaisemaa 89,36 metrin keihäskarta.

Bryggare alitti MM-kisa rajan

Arto Bryggare sijoittui Lappeenrannan yleisurheilun eliitistikisojen 110 metrin aitajuoksussa kolmanneksi ajalla 13,79. Bryggare alitti Tokion MM-kisa rajan yhdellä sadasosasekunnilla.

Ensimmäiseksi sijoittunut Yhdysvaltain Greg Foster teki kesän kärkiajan maailmassa 13,11.

Timo Ripatti golfasi ME-reiät

Leppävirtalainen maanviljelijä Timo Ripatti teki golfin maailmanennätyksen pelamalla 421 reikää 24 tunnissa.

Golfia uusi maailmanennätysmies on harrastanut puolitoista vuotta.

Mäkelä NHL:stä Turkuun

Turun Palloseuran jääkiekkoujoukue saa ensi kaudeksi vahvistuksen NHL:stä. Yli 400 ottelua Pohjois-Amerikassa pelannut **Mikko Mäkelä** on solminut TPS:n kanssa kahden vuoden sopimuksen.

Mikko Mäkelä, 26, pelasi NHL:ssä kuusi kautta kolmessa eri joukkueessa. Viimeisin työnantaja oli Buffalo Sabres. Sitä ennen hän ehti pelata New York Islandersin ja Los Angelesin paidoissa.

TPS lähestyi Mäkelää jo huhtikuussa, jolloin hän ilmoitti kuitenkin jo tehneensä suullisen sopimuksen Tampereen Ilveksen kanssa. Mäkelä otti kuitenkin itse uudelleen yhteyttä Tepsin, ja sopimus allekirjoitettiin päivän neuvotteluiden jälkeen.

- Itse asiassa meillä oli joukkue koossa, eikä hankintoja ollut enää tarkoitus tehdä. Pakkohan tämän tason pelaaja on kuitenkin ottaa, jos vain mahdollisuus tulee, kertoi TPS ry:n toimitusjohtaja **Jyrki Santala**.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Tulevia tilaisuuksia

Keskiviikkoillan kahvit ja tanssit alk. klo 8:00 Kaleva Huvilalla Fort Pond, Lancaster. Aikuiset \$2.00, lapset \$1.00.

★
Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, elok. 17. p:nä klo 8-12 yöllä. D. Wells Duo takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★
Iltamat Maynardin Kalevaisten Huvilalla, Fort Pond, Littletonissa lauantaina, elok. 17. p:nä alk. klo 6:00 ill. Sunnuntaina, elok. 18. p:nä tarjolla aamiaisen klo 7:30 - 11:30 aam.

★
Kana barbecue sunnuntaina, elok. 18. p:nä klo 1 ip. Sovittajan Puistossa Rutlandissa. Järjestäjä FACR. Liput tulee hankkia etukäteen soittamalla numeroon (508) 842-8468.

Eric Aho piirustusnäyttelyssä Bostonissa

BOSTON, MA - Amerikan-suomalainen taiteilija Eric Aho on edustettuna 12. vuotuisessa Boston Drawing -näyttelyssä, mikä on esillä syysk. 5 - lokak. 5, 1991 Boston Center for the Arts -keskuksessa, 539 Tremont Street. Piirustukset on nähtävissä Cyclorama ja Tremont gallerioissa tiistaista lauantaihin klo 12:00 - 5:30 iltaapäivällä.

Näyttelyn kuraattorina toimii Clifford Ackley, joka työskentelee kuraattorina Bostonin Museum of Fine Artsissa.

Iltamat Maynardin Kalevaisten Huvilalla

Fort Pond Littleton, MA
Lauantaina, elok. 17 p.
alk. klo 6:00 ill.

AAMIAINEN

Sunnuntaina, elok. 18 p.
klo 7:30 - 11:30 aam.

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DIRECT SERVICES

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Westminster, MA

Westminsterin historiallinen yhdistys järjestää kirpputorin lauantaina, syysk. 14. p:nä klo 9 aam. - 2 ilp. talolla, 110 Main Street.

Tavaroita myydään 25 ja 50 sentin hintaan, lisäksi on tarjolla kirjoja ja kasveja.

Lounaskin tarjolla on ja leivonnaispöydästä löytyy herkkuja kotiin vietäväksi.

Kaikki tulot yhdistyksen rakennusrahaston hyväksi. Henkilöiden, jotka haluavat lahjoittaa kirpputoritavaraa, tulisi ottaa yhteys Irene Kamilaan, 41 East Road.

Suomalaisia tulitettiin Libanonissa

Etelä-Libanonin armeijan SLA:n sotilaat avasivat tulen suomalaisia YK:n rauhanturvaajia vastaan Etelä-Libanonissa elokuun alussa. Kukaan ei kuitenkaan haavoittunut välikohtauksessa.

SLA:n sotilaat tulittivat suomalaisia kuljettanutta autoa lähellä Tyrosin satamakaupunkia, joka sijaitsee 50 mailia Beirutista etelään. Erillisessä iskussa tunnistamattomat libanonilaiset ampuivat singolla suomalaisten asemia Frounin kylässä lähellä Israelin julistamaa turvallisuusvyöhykettä eteläisessä Libanonissa.

SLA:ssa on arviolta 3,000 sotilasta, jotka ovat saaneet sotilaskoulutuksensa israelilaisilta.

YK jatkoi heinäkuun lopulla Libanonissa olevien rauhanturvajoukkojensa eli Unifil-joukkojen toimeksiantoa kuusi kuukautta. Etelä-Libanoniin vuonna 1978 sijoitetut joukot pysyvät alueella ainakin tammi-kuun loppuun 1992.

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Fitchburg ja ympäristö

50-vuotishääpäivä

Armas ja Mildred Heino

LUNENBURG, MA - Armas ja Mildred Heino juhlivat 50-vuotishääpäiväänsä elok. 4, 1991 Saiman Puistossa. Juhlasali täyttyi sukulaisista ja ystävistä, joista kaukaisimmat olivat saapuneet aina Suomesta - Lahialta ja Helsingistä - asti. Serkku perheineen oli saapunut paikalle myös Kanadan Ontariosta, Oshawan kaupungista ja muita sukulaisia New Hampshirestä.

Elm St. Lähetysseurakunnan pastori Andrew Groop vihki Armas ja Mildred os. Heikkilä Heino elokuun 4, 1941. Helen Hemlin oli maid-of-honor, sulhasen veli Aarne Heino oli best-man.

Saiman Puiston juhlallisuuksissa nautittiin päivällinen ja tanssittiin Veikko Honkalan sävelmien tahdissa. Armasen veljen poika Karl Heinonen toimi juontajana ja sisko Miriam Guidmore luki juhlaparille kirjoittamansa suuren suosion saaneen runon. Hän oli myös huolehtinut tilaisuuden kukkalaitteista.

GREEN CARD LOTTERY

40,000 available for 1992
Finland included
Apply before Oct. 1991
Call Now - Toll Free
1-800-767-5906

Sanomalehti
aina ajan tasalla

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
elok. 17. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

D. Wells Duo
soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club Of Saima

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kirkollisia

Suomenkielinen puhelinhartaus numerosta (508) 827-3181. Tämä viikottainen puhelinsanoma lähetetään (toistaiseksi) kesäkaupällemme, Lake Road, Ashburnham, MA 01430.

Evank. Kerttu Kopsala

Bethel - seurakunta

Suomenkielinen radiohartaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280, Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip., Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St.

Lähetysseurakunta

Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 9:30 aam. Väliaikainen saarnaaja. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoilman hartaustilaisuus.

Vierailevana puhujana toimii pastori David L. Forry. Musiikista huolehtii pianisti Mathew Mitzenberg.

Pastori Forry puhuu myös tiistai-illan hartaustilaisuudessa elok. 20. p:nä.

Sunnuntaina, elok. 25. p:nä klo 12 - 1:30 ip. pidettävä vuotuinen kana Bar-B-Q on avoinna muillekin kuin seurakuntalaisille. Pitopaikkana on kirkon leirintäalue Wyman järven rannalla Westminsterissä. Lippuja saa seurakuntalaisilta.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, elok. 18. klo 9:15 sunnuntaikoulu. Klo 9:15 aikuisten raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten raamattu luokka. Klo 10:30 englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 3:00 iltap. Suomenkielinen Naistenliitto kokoontuu. Tarjoilu yhteinen.

SUOMALAISET ... JATKOA SIVULTA 11

eurooppalaiset ovat alipalkkatuista taitoihinsa nähden. Väli-vuosi Euroopassa ei ole mi-kään poppakonsti tukevampaan tilipussiin.

Krisu ei ole edes harkinnut matkalaukun pakkaamista ja lentolippua Sveitsiin tai Italiaan.

- Mulla on se idea, etten lähde jäädyttelemään Eurooppaan. Jos niin on, silloin on parempi pistää luistimet naulaan.

- Jos hakee jotain uutta, silloin Eurooppa on vaihtoehto.

"En mä voi olla näin huono"

Christian Ruutu on ollut kolmisen viikkoa Suomessa. Viikko sitten alkoi päättäväinen harjoitusräkki kohti syksyn koitoksia - Kanada cupia ja NHL:ää. Takana on poikkeuksellisen rankka kausi.

- Yritin aloittaa harjoittelun jo aikaisemmin, mutta oli pakko pitää vielä viikko ekstrapäivää. Ei ollut sellainen "fillari", että nyt mennään.

Vastapainoa treeniin tuo päivittäinen golfin pelu. Aamulla aikaisin ylös ja Hagmanin Matin kanssa viheriölle.

- Viimeisen kahden vuoden aikana olen jo lopettanut mailojen heittäminen ja kiroilun. Enää ei voi kuin hymillä, kun menee huonosti.

- Se ei auta, vaikka sä lyöt putteria kaksi metriä sinne maahan. Se on henkistä taistelua koko ajan ja siksi mä nautin siitä niin paljon.

- Rundin jälkeen ajattelee, että en mä voi olla näin huono, että kyllä huomenna pitää mennä paremmin, Krisu sanoo.

MM-kisat palautti uskoa leijoniin

Leijonamiehistö aloittaa leireilyä Kanada cupin heinäkuun viimeisenä päivänä. Atlantin yli joukkue matkaa

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

TERVETULOA YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD ISUZU

Rte.2A, Lunenburg • 345-1011

**NORTH
END** SUBARU MAZDA

Rte.2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

Ruutun mukaan joskus elokuun puolivälissä.

Tiedossa on kaikkien aikojen kovatasoisin Kanada cup. - Kaikilla Itä-Euroopan maila on NHL-pelaajansa mukana, samoin USA on vahvistunut viiden vuoden aikana, Krisu laskeskelee.

Suomi on pelannut Kanada cupissa kolmasti. Saaliina on voitto Ruotsista ja tasapeli USA:sta. Vuonna 1987 ei tullut pisteen pistettä.

- Kanada cupissa on pakko yrittää voittaa joka maksi, sillä siellä ei ole montaa peliä.

- Uskon, että pärjäämme jos olemme pärjätäksemme sillä pelityylillä, millä pelattiin MM-kisoissa.

Mutta eikö Turussa käynyt niinkuin aina ennenkin?

- En oikein ymmärrä tota näinhän tässä kävi taas -asennetta. Musta me pelattiin joka maksi tosi hyvin, mutta tää on urheilua: toisen täytyy voittaa.

- Turun kisat oli positiivinen asia. Ne palautti aika paljon uskoa suomalaiseen jääkiekkoon ja suomalaisten pelaajien uskoa omaan itseensä. Me oltiin niin lähellä tehdä historiaa, Krisu muistuttaa.

Petri Pöntinen
(Demari)

Hollantilaisia herkkuja

Paljon nähneet hollantilaiset terveystarkastajat yllättyivät törmätessään hevosenlannalla päällystettyyn pizzaan. Ennenkokematonta herkkua oli tarjottu Groningenin ja Drenthen maakunnissa Pohjois-Hollannissa viime vuonna.

Tarkastajien viime vuoden raportista selviää, että valvoijille valitettiin mm. olutpullosta, jonka sisältä löytyi injektio-ruisku, rautalangalla vahvistetusta jäätelötikusta sekä appelsiinijalkiruoka-annoksesta, joka oli kuorrutettu lasinsiruilla.

530-vuotias Raamattu kaupan

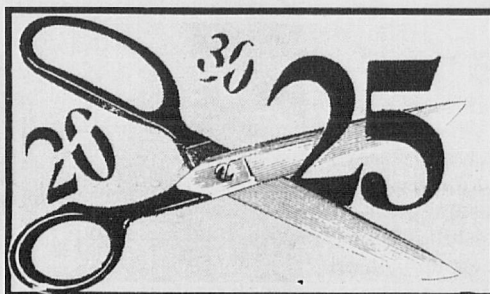
Yksi maailman ensimmäisistä painetuista Raamatuista tulee myyntiin tänä vuonna lontoolaisessa huutokauppa-kamarissa. Ennen myyntiä sitä esitellään museoissa eri puolilla maailmaa.

Noin vuonna 1460 Baijerissa painettua teosta kutsutaan 36-riviseksi sen palstojen rivimäärän mukaan. 36-rivinen Raamattu on harvinaisempi kuin sen neljä vuotta vanhempi edeltäjä, 42-rivinen Raamattu.

**In Touch
with You**
SM

and sensitive to your
financial needs.

WHAT'S NEW AT WCU?

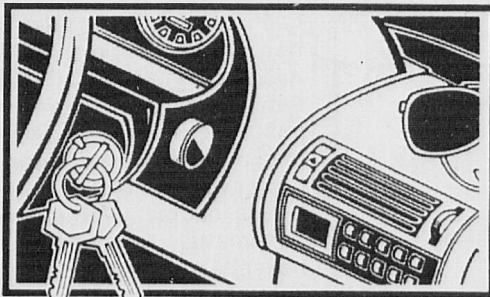
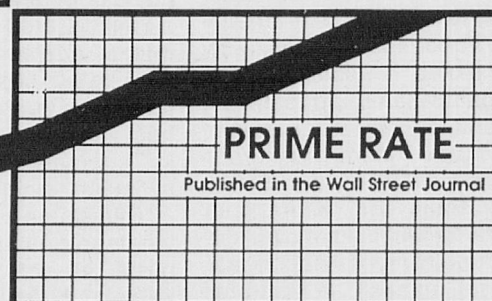

NEW Bi-Weekly Mortgage Plan

Cut your mortgage term by as much as 4, 7 or even 9 years! Your bi-weekly mortgage payments will be made directly from your interest earning account, saving both time and money. Enjoy the freedom of ownership and valuable equity with a Workers' Credit Union Bi-Weekly Mortgage Plan.

NEW Below Market Equity Line

* Regardless of where you have your mortgage, now is the time to put your home equity to work for you at WCU. With terms below market rates you can take full advantage of the current money savings buyers market. Potential tax deductions may provide even greater value. It's time for Workers' Credit Union Below Market Equity Line.

NEW Lower Rate Auto Loans

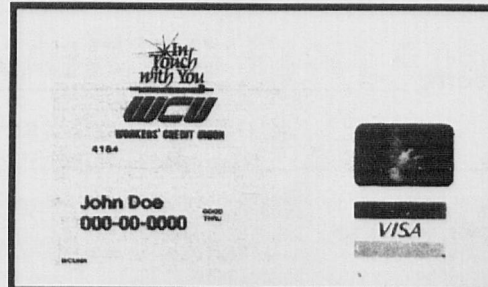
* 8.95 APR FOR 36 MONTHS.

Now you can drive a real bargain, capitalize on factory rebates, discounts, incentives and then save even more with a WCU Low Cost Auto Loan. You can pre-approve your loan and enter the showroom with even greater confidence. At Workers' Credit Union you rate with new lower rate auto loans.

NEW WCU Visa Plus Card

* You're as good as gold with the New WCU Visa Plus! Many customer benefits are included with the card: Medical Assistance, Auto Rental Collision/Loss Damage Waiver Insurance, Cash Access, Travel Accident Insurance and much more. Best of all, with the WCU Visa Plus Card, you pay only 15.50% APR and an annual fee of just \$12.00. Reach for the Good As Gold, the WCU Visa Plus!

*Auto Loan down payment of 20% required. All rates subject to change without notice. Other rates and terms available. Life and Disability Insurance available.

THAT'S WHAT'S NEW AT WCU!

For more information visit one of our convenient locations or call

345-1021/343-5810

EQUAL
OPPORTUNITY
LENDER

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

• 815 Main Street,
Fitchburg 345-1021

• 40 Fairmount Street,
Fitchburg 343-5810

• 313 Pleasant Street,
Gardner 632-9200

• 12 N. Main Street,
Orange 544-2188

Suomen uutisia

Aho kannattaa virkamiesten pakkolomia

Pääministeri **Esko Aho** (kesk) tukee täysin valtiovarainministeri **Iiro Viinasen** (kok) esitystä virkamiesten kahden viikon pakkolomasta. Aho perustelee kantaansa tasa-arvolla.

Kesälomaltaan heinäkuun lopulla palannut Aho muistutti, että teollisuudessa joka viides työntekijä on työttömänä tai lomautettu.

- Kyllä lomautusten ja työn uudelleen jaon täytyy koskea myös julkista sektoria, Aho sanoi radiouutisille.

Valtion, kuntien ja valtioapulaitosten työntekijöiden pak-

kolomat säästäisivät rahaministeri Viinasen laskelmien mukaan 700 miljoonaa markkaa budjettirahaa, ja sama säästö tulisi kuntiin. Pakkolomille joutuisi 700,000 ihmistä.

Ay-liike sekä oppositiossa olevat vasemmistopuolueet ovat torjuneet esityksen. Viireistä sille sen sijaan löytyy tukea.

SDP:n ryhmäjohtaja **Antti Kalliomäen** mukaan esitys tyssää eduskuntaan. Hän sanoo harkitsevansa, kutsutaanko sd-ryhmä ylimääräiseen kokoukseen ruotimaan budjettiasioita. Kokous olisi elokuun puolivälissä, kun ryhmä

normaalisti kokoontuisi syyskuun alussa.

Ahon mukaan hallituspuolueet ovat hyvin yksimielisiä valtion ensi vuoden budjetin säästötavoitteista. Hän lupasi, että hallitus keskustelee niistä myös opposition ja työmarkkinajärjestöjen kanssa.

Vasemmisto-oppositio pystyy 67 edustajan määrävähemmistöllään torjumaan julkissektorin pakkolomat eduskunnassa. Se voi äänestää ne lepäämään vuoteen 1993. Hallitus siis tarvitsee opposition tukea.

- Emme käy kaupaa, mutta olemme valmiit siihen, että oppositio on mukana päättämässä säästötoimista ja pääsee sitä kautta myös vaikuttamaan niiden sisältöön, Aho sanoi radiouutisille.

- Siihenkin tyydymme, että hallitus yksinään kantaa vastuun ja tekee tarvittavat päätökset, kunhan oppositio antaa siihen mahdollisuudet valtiosääntömuutosten kautta, hän viittasi vireillä oleviin säästölakeihin.

Suomen uutisia

The Helsinki Spirit-lehti loppui lyhyeen

Heinäkuun lopulla aloitaneen englanninkielisen uutislehti **The Helsinki Spiritin** ensimmäinen numero jäi rahoitusvaikeuksien takia toistaiseksi myös viimeiseksi. Lehden perustaja, kustantaja ja päätoimittaja, **Johan Stenbäck** on puolestaan viraton mies. Silti hän uskoo, että lehti saadaan jaloilleen.

- Kunhan jostain löytyy yksi hyvä rahoittaja, kaikki on kunnossa. Itse teen kaiken mikä on järjen ja hengen mahdollisuuksien rajoissa, ettei ensimmäinen lehti jää viimeiseksi, Stenbäck vakuuttaa.

The Helsinki Spiritin sotkut johtuvat siitä, että Stenbäckin nimi on yhdistetty konkurssiin menneeseen yritykseen ja rahoittajat vetäytyivät hankkeesta. Lehden rahoittamisen ehdoksi ehdittiin asettaa Stenbäckin luopuminen hankkeesta, mutta sekään ei purrut. Rahat ovat niin lopussa, ettei toisen numeron painamiseen

tarvittua 5,500 markkaa löytynyt.

Aiheet ulkolaiset, koko paikallinen

Alkuvaikeuksista huolimatta Stenbäck uskoo, että englanninkieliselle uutislehdelle riittää Suomessa lukijoita.

- Lehdelle on selvä markkina-aukko, vaikka ei se mikään kauhean suuri ole. Alunperin laskimme, että lukijoita on 10,000 eli pienen paikallislehden verran, Stenbäck laskee.

Lehden tarkoituksena oli keskittää jakelu helsinkiläiseen suureen tavarataloon ja kirjakauppaan. Periaatteena oli sijoittaa myynti ihmisvirran ja potentiaalisen ostajakunnan käsille.

- Lehteä ovat ehtineet tilata suomalaiset yksityiset ja yritykset sekä Suomessa asuvat ulkomaalaiset, jotka eivät haitlitse ruotsia tai suomea. Myös ulkomaille on mennyt tilauksia.

Turussa kaivetaan rautakautta esiin

Turun Katariinan Kirkonmäellä on käynnissä mielenkiintoinen rautakautinen kalmiston ja asuinpaikan arkeologinen kaivaus, joka on laajin Varsinais-Suomessa aikoihin.

Kalmisto ajoittuu viikinkiajan lopulle ja ristiretkialle noin 1100-luvulle. Turun maakuntamuseo aloitti ns. pelastuskaivaukset toukokuussa. Niiden päätyttyä Turun evlut seurakunnat ottaa alueen hautausmaaksi.

- Myöhäisrautakautiset kaivaukset ovat arkeologisesti mielenkiintoisia, koska vainajat haudattiin puvissaan ja koruissaan, ja he saivat usein myös muita esineitä hautaansa, selosti tutkija Henrik Aspelund.

Tuohon aikaan oltiin siirtymässä vanhasta polttohautauksesta kristillisvaikutteiseen ruumishautaukseen. Haudoista löytyvät esineet voivat hänen mukaansa olla huomattavasti paremmin säilyneitä kuin polttohautauksesta. Esimerkiksi tekstiilejä on saatanut säilyä. Hautojen esineistö kiinnostaa myös ulkomaisia tutkijoita, sillä muualla tämän ajan esineet ovat erittäin harvinaisia.

Kirkonmäen kaivauksissa on tutkittu kymmenkunta hautausta. Miesten haudoista rikkinen on kauppiamiehen hautaus, missä vainaja oli saanut mukaansa pronssiset vaakakupit ja punnukset.

Jorma Reini väitteli Suomen mestariksi

Valtakunnansovittelija Jorma Reini taisteli itsensä väitelyn Suomen mestariksi heinäkuun lopulla Lappeenrannassa.

Reini päihitti loppuottelussa tuomariston luonnehinnan mukaan "perhokalastusotteella" kirjailija Leif Salménin, joka sortui "abstrakteihin monologeihin".

Äidinkielenopettajain liiton perinteisesti järjestämä SM-väittely oli tällä kertaa valtava yleisömenestys. Lappeenrannan kaupungintaloon pakkautui seitsemättäsataa ihmistä kuuntelemaan kutsuttuja kilpailijoita.

Väittelyiden yleisteemaksi oli valittu tiedonvälitys.

Angorakanista luomutilojen uusi sivutuote

Pörröisestä angorakanista povataan suomalaisten luomutilojen uutta sivutuotetta. Se onkin ihanteellinen ekoeläin: soma ja hellyttävä, tulee toimeen vaatimattomalla ravinnolla ja tuottaa parhaimmillaan vuodessa kilon villaa, joka hakkaa lämpöisyydellään lampaanvillan reippaasti.

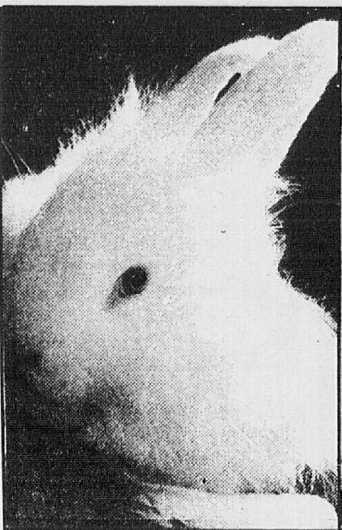
Kanitiloja on vasta satakunta, mutta määrän uskotaan nousevan lähivuosina. Eniten kasvattajia on Kainuussa, mutta tarhaamisesta ovat kiinnostuneita myös Pohjanmaan entiset minkki- ja kettufarmarit, luomutilat ja maalle-muuttajat.

Suomalainen kanitietämys on keskittynyt Kuopion yliopiston soveltavan eläintieteen laitokselle, jonka tutkijat kiertävät pitämässä kanipäiviä eri puolilla maata.

Yliassistentti **Liisa Nurminen** mielestä angorakani olisi kelpo kasvatettava, jos tarhaajat suhtautuisivat siihen vähemmän tunteillen ja jos suomalaiset suostuisivat syömään kaninlihaa.

"Niin kauan kuin kaneja kasvatetaan pelkän villan vuoksi, niistä ei voi tulla pääeläinkeinoja", Nurminen arvelee.

Maatiloille on yritetty pit-

Angorakanikannan uskotaan lisääntyvän Suomessa nopeasti. Kanitiloja on tällä hetkellä satakunta.

kään löytää kanojen ja lampaiden rinnalle uusia pikkueläimiä. Rämëmajava- ja broilerikanikokeilut ovat kuitenkin loptaneet markkinointivaikeuksiin, sillä suomalainen ei taivu syömään muuta kuin sikaa ja nautaa. Vaikeuksista huolimatta pikkueläinbisnekselle povataan nousuaikojaa.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS _____ UUDISTUS _____

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$23.00, 6kk \$15.00, 3kk \$11.00
Ulkomaille: 12kk \$28.00, 6kk \$20.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

Suomen uutisia

Finlandia-talon marmorit kiinnitetään verkolla

Ei hassumpaa, ei hassumpaa. Ainakin junan ikkunasta maailman hienoimman veturitallin, Finlandia-talon, marmorilevyjen pitimiksi kiinnitettävä teräsverkko näyttää lähes aistikkaalta.

Suomalaisissa kanaloissa ei kuitenkaan käytetä näin hienoa kananverkkoa. Lähinnä verkko muistuttaa astiankuivauskaappien ritiläverkkoa. Saksalainen laatutavara on pinnoitettu valkoisella muovilla. Valmistusmaassaan se kelpaa koristeeksi.

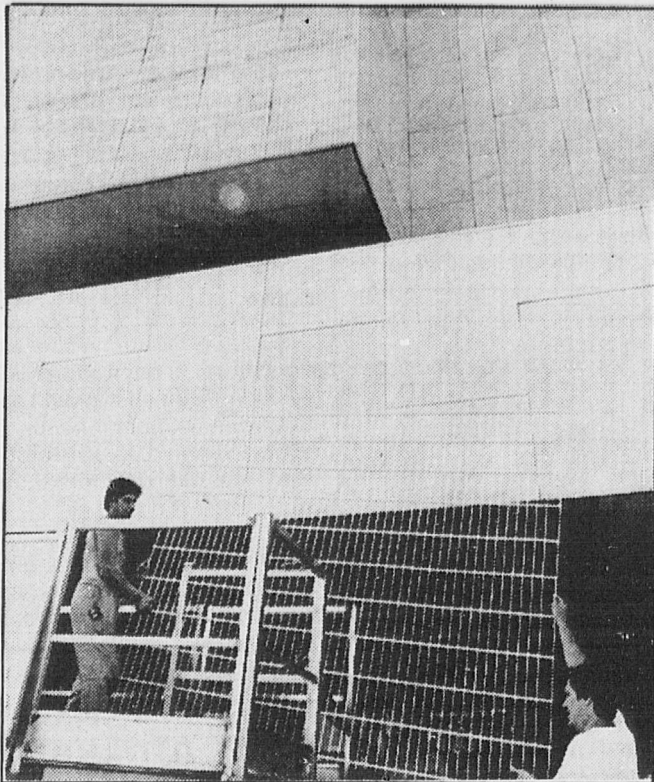
Teräsverkolla suojataan kriittisimmät kohdat eli ne alueet, joiden alla kävellään. Näin varmistetaan, etteivät rapailevat marmorilevyt putoa ihmisten päähän. Koko talon 9,000 neliön julkisivupinnasta verkotetaan 500 neliötä. Työhön uppoaa kaikkiaan alle 400,000 markkaa. Sen sijaan julkisivun uusiminen maksaa aikanaan noin 40 miljoonaa markkaa - kivilajista riippumatta.

Yksi marmorilaatta on tähän mennessä pudonut kokonaan seinästä omalla painollaan. Onneksi sekin putosi tasakaltolle eikä ihmisten jalankulkureiteille maahan. Talossa asioivat autot ovat kolhineet useampiakin kiviä.

Surkukupaisan soutamisen ja huopaamisen jälkeen ollaan nyt sellaisessa pakkorassossa, että Alvar Aallon luomuksen julkisivun vaihto-operaatio on siirtynyt vuoteen 1994. Alunperin työhön piti päästä ensi vuoden huhtikuussa.

Kiviliikkeet tarvitsevat ainakin vuoden verran aikaa valmistelutyöhön eli aika on jo ajanut alkuperäisen aikataulun ohi. Päätös kivistä olisi pitänyt tehdä tämän vuoden alussa.

Finlandia-talon johtaja Matti Kivinen uskoo lopullisen kivivalinnan tapahtuvan tänä syksynä. Silloin ehditään hyvin mukaan uuteen aikatauluun, jonka mukaan töihin ryhdytään vuoden 1994 alussa.

Finlandia-talon seinustalle kiinnitetty teräsverkko varmistaa, etteivät rapailevat marmorilevyt putoa ihmisten päälle.

Ei suuria tappioita

Aiemmin pelättiin julkisivuremontin viivästymisen aiheuttavan Finlandia-talolle jopa kymmenen miljoonan markan tappiot peruuntuneina kongresseina.

Nyt johtaja Kivinen sanoo, että pelko oli liiallista. Tämän kevään aikana on vuosien 1992-93 varaustilanne palautunut lähes ennalleen.

Uudenmaan lääninhallitus ei katsonut aiheelliseksi suojella Finlandia-taloa talona. Asemakaavan katsottiin riittävän suojaksi. Rakennustaitteen seura vaati kesäkuussa taloa suojeltavaksi ja toimenpitekieltoon. Lääninhallituksen kielteisen päätöksen valitusaika on jo päättynyt. Määräaikaan mennessä ei tästä asiasta enää valitettu.

Tällä hetkellä rakennuslupa on voimassa kolmelle materiaalille: amerikkalaiselle Bethel White-graniitille, norjalaiselle Tolga-tonaliitille (myös graniittilaji) ja alkuperäiselle italialaiselle Carrara-marmorille.

Silti kaikki mahdolliset vaaleat materiaalit tutkitaan vielä kerran. Erityisen tarkasti perehdytään marmorin mahdollisuuksiin - siitäkin huolimatta, että sen kestävydestä Suomen ilmastossa on huonoja kokemuksia.

Taloon tuli susierä?

Johtaja Kivinen myöntää, että Finlandia-talolla oli ilmeisesti poikkeuksellisen huono tuuri, kun sen seinään kiinnitettiin nyt rapautunut marmorierä.

Luonnonkivi ei ole tasalaatuisia. Finlandia-talokin olisi ilmeisesti kestänyt hieman kauemmin, jos marmori olisi kaivettu jostakin toisesta kuopasta.

Kivinen ei itse pääse talon uutta julkisivumateriaalia valitsemaan. Valinnan tekevät luottamusmiehet. Johtaja suostuu kuitenkin kertomaan henkilökohtaisen suosikkinsa: se olisi 'vaalea, kestävä, kunnollinen graniitti'.

Raija Pessala
(Aamulehti)

Työpaikoissa raju vähennys

Työpaikkojen määrä putosi Suomessa rajusti vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana. Tilastokeskuksen mukaan alkuvuonna oli 75,000 työpaikkaa vähemmän kuin vuosi sitten. Normaali kausivaihtelukaan ei helpottanut työttömyyttä huhtikuussa.

Työvoimatutkimuksen mukaan metallin työpaikoista hupeni kymmenen prosenttia ja koko teollisuuden työpaikoista seitsemän prosenttia.

Suomen vienti supistunut

Kuljetusalan lakko rokotti kesäkuun vienti- ja tuontilukua Suomessa. Varsinkin vienti supistui voimakkaasti. Tullihallituksen tilaston mukaan kesäkuun tuonti oli biljoona markkaa vientiä suurempi.

Koko alkuvuoden kauppataase on kuitenkin lähes puoli biljoonaa markkaa ylijäämäinen, kun se vuosi sitten oli runsaat biljoona markkaa miinuksella.

Tapahtumien yö Tampereella elokuun puolivälissä

Tapahtumien Yössä Tampereella on tänä vuonna yli 85 musiikki-, teatteri-, lausunta-, elokuva- ja muuta esitystä ja tapahtumaa. Teatterikesään liittyvää yötä vietetään Tampereella tänä vuonna toisen kerran. Viime vuonna yöhön kuului kolmisenkymmentä tapahtumaa.

Suomen uutisia

Naisia houkutellaan maanpuolustukseen

Suomen pääesikunnassa valmistellaan siviileille tarkoitettua sotilaallista koulutusjärjestelmää. Koulutus käsittäisi maasto- ja karttatarjoitusta, pelastuspalvelua ja ensiapukoulutusta.

Naisten osallistuminen sotilaalliseen maanpuolustukseen kuuluu yhä pääesikunnan suunnitelmiin.

täisi kartta- ja maastoharjoituksia sekä erinäistä pelastuspalvelua ja ensiapukoulutusta. Taisteluvälineiden käsittely ja aseellinen koulutus pysyvät edelleen puolustusvoimien järjestelmän sisällä.

Naisille oma järjestö?

Suunnitelman taustalla on maanpuolustusjärjestöjen kasvanut halu sotilaskoulutuksen järjestämiseen. Viime aikojen maanpuolustuskeskusteluissa voimakkaasti esillä ollut naisten osallistumisen lisääminen liittyy myös oleellisesti pääesikunnan suunnitelmiin. Suunnitelmien mukaan naiset voisivat osallistua vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön samalla tavalla kuin miehetkin. Puhetta on ollut myös uuden, naisten oman maanpuolustusjärjestön perustamisesta.

Ajatuksen taustalla ovat maanpuolustuksen vapaaehtoisjärjestöt ja puolustusvoimat sekä Pariisin rauhansopimuksen uusi tulkinta.

Reserviläiset ryhtyivät lähiaikoina antamaan jäsenilleen sotilaskoulutusta. Pääesikunnassa rakennetaan parhaillaan koulutusjärjestelmää, joka toteutuessaan antaisi siviileille mahdollisuuden oppia ammattimaisia sotilaallisia taitoja.

Koulutusjärjestelmä sisäl-

Helsingin työvoimasta yli puolet naisia

Joka kolmas Helsingin alueella työssä käyvistä oli vuonna 1988 kotoisin muista kunnista, ilmenee hiljattain ilmentyneestä pääkaupungin tietokeskuksen julkaisusta.

Kaupungin ulkopuolelta Helsinkiin työhön matkustavista oli yli puolet vantaalaisia ja espoolaisia. Kaikki muutkin lähikunnat olivat pääkaupungin työvoimassa vahvasti edustettuina, sillä lähikuntien työssäkäyvistä 20-40 prosenttia hankki ansionsa Helsingistä.

Helsingissä oli vuonna 1988 vähemmän työttömiä kuin Suomessa keskimäärin. Kau-

pungin työvoimasta oli yli puolet naisia; koko maan työvoima oli miesenemmistöinen.

Pääkaupungissa työssäkäyvistä oli joka viidennellä korkeakoulutason tutkinto, kun koko maan työvoimasta oli 1988 korkeakoulututkintoon yltänyt vain joka kahdeksas. Keskiasteen koulutus oli Helsingin työvoimasta lähes puolella, mikä vastasi valtakunnallista keskiarvoa.

Pelkän perusasteen koulutuksen saaneiden osuus Helsingissä työssäkäyvistä oli sama kuin koko maassa, noin kolmannes.

FINNEXPRESS

ABSOLUTELY & POSITIVELY

LOWEST AIRFARES

WHEN YOU FLY

FINNAIR TO FINLAND

Scandinavian Bonus Pass
Included Free with Tickets!

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR INFORMATION AND RESERVATION CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
FAX 212-688-4495

Maailman tapahtumia

Amerikkalaisgallup kyseli neuvostoliittolaisilta:

Vain hieman yli puolet kannattaa kapitalismia

Vain hieman yli puolet neuvostoliittolaisista kannattaa vapaaseen markkinatalouteen siirtymistä, ilmenee heinäkuun lopulla julkaistusta amerikkalaistutkimuksesta.

Neuvostokansalainen ei ole kovinkaan valmis, halukas eikä kykenevä mukautumaan talouden muutoksiin, arvioivat yli 2,200:aa ihmistä Venäjällä, Ukrainassa ja Liettuassa haastatelleet tutkijat.

Sosialismiin talousjärjestelmänä uskoo vielä lähes puolet venäläisistä.

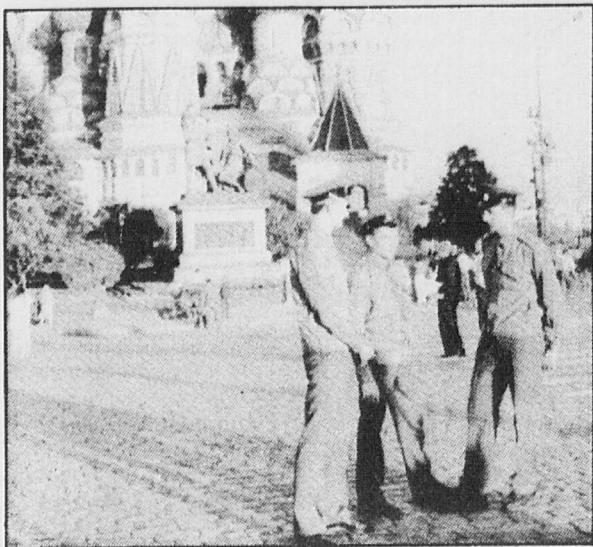
Niinikään noin puolet vastaajista haluaa vain rajoittaa yksityistämisen koskemaan ainoastaan maataloutta ja leikata yksityisyrityksien saamia voittoja.

Valtion käsissä halutaan säilyttää raskas teollisuus, liikenne, energiahuolto ja tietoliikenne.

Valintatilanteessa 46 prosenttia venäläisistä valitsisi sosialismin ja 40 kapitalismin. Vain kymmenes vastaajista säilyttäisi nykyisen kommunistijohtoisin järjestelmän, 17 prosenttia haluaa vapaata markkinataloutta ja 37 prosenttia demokraattista sosialismia.

Kapitalismi löysi tutkimuksen mukaan enemmän jalan-

sijaa nuorten keskuudessa; seitsemän kymmenestä alle 25-vuotiaasta kannattaa sitä kun yli 70-vuotiaista osuus on vajaa viidennes. Myös alueellisia eroja havaittiin; Liettuassa uudistuksia kannattaa kaksi kolmannesta verrattuna Venäjän ja Ukrainan vajaan puoleen.

Sosialistiseen talousjärjestelmään uskoo enää vajaa puolet neuvostoliittolaisista. Amerikkalaisten tekemän mielipidetutkimuksen mukaan kapitalismin haluavat erityisesti nuoret, alle 25-vuotiaat.

Adrianmeren saasteet kuriin

Italia, Jugoslavia, Kreikka ja Albania ovat luvanneet yhteistyössä puhdistaa Adrianmeren niiltä osin kuin se koskettaa niiden rannikkoa.

Maat lupasivat toimia yhteistyössä vähentääkseen saastumista ja tukeakseen puhtaamman teknologian ja teollisuuden kehittämistä. Lisäksi maat tarkkailevat yhdesä meren tilaa.

Hongkongiin suurlentokenttä

Kiina ja Englanti ovat pitkällisten neuvottelujen jälkeen sopineet Hongkongiin rakennettavasta suurlentokentästä, jonka kustannukset nousevat noin 18 biljoonaan dollariin.

Kiistanalainen suunnitelma on kuukausia hiertänyt Kiinan ja Englannin välisiä neuvotteluja Englannille kuuluvasta Hongkongista, joka siirtyy Kiinalle vuonna 1997.

P-Korea toivoi ydinaseettomuutta

Pohjois-Korea ehdotti heinäkuun lopulla Korean niemimaan julistamista ydinaseettomaksi vyöhykkeeksi vuoden 1992 loppuun mennessä, koorealaisuutistoimisto KCNA kertoi.

- Ehdotamme, että Pohjois- ja Etelä-Korea neuvottelisivat kaikista niistä lakiin liittyvistä ja käytännöllisistä kysymyksistä, jotka liittyvät Korean niemimaan julistamiseen ydinaseettomaksi alueeksi, Pohjois-Korean ulkoministeriö sanoi lausunnossaan.

Työttömyys jatkuu korkeana länsimaissa

Työttömyyden ennustetaan jatkuvan korkeana vielä ensi vuonnakin läntisissä teollisuusmaissa.

OECD:n vuosittain julkaistavan työllisyyskatsauksen mukaan työttömien määrä vakiintuu tänä ja ensi vuonna keskimäärin seitsemän prosentin tuntumaan.

Suomen työttömyyslukuista odotetaan ennätyskallista synkkiä. Työministeriöstä saatujen ennakkotietojen mukaan historiallinen 200,000 työttömän raja rikkoutui kesäkuussa.

OECD ennakoii Suomelle täksi vuodeksi 5,9 prosentin työttömyyttä. Ensi vuonna työttömänä arvioidaan olevan

jo 6,9 prosenttia työikäisistä suomalaisista. Näillä luvuilla Suomi pysyisi vielä OECD:n tilaston puolivälissä.

OECD:n työllisyyskatsauksen sanoma on varsin selvä: työttömyys jatkuu korkeana ensi vuonnakin. Yhdysvaltojen talouden odotetaan viriävän loppusyksystä, mutta työvoimakysyntää suhdanteiden paraneminen lisää aikaisintaan ensi vuoden lopulla.

Pahiten lama on raportin mukaan iskenyt Suomen, Australian, Kanadan, Uuden Seelannin, Englannin ja Yhdysvaltojen työllisyys tilanteeseen.

Läntisissä teollisuusmaissa työntekijöistä on ylitarjontaa varsinkin palvelualoilla.

Mandela vaatii Etelä-Afrikkaan vaaleja

Afrikkalaisen kansalliskongressin ANC:n johtajan Nelson Mandelan mielestä Etelä-Afrikassa pitäisi järjestää perustuslakia säättävän kansalliskokouksen vaalit. Vaalien jälkeen maahan voitaisiin muodostaa kansallisen yhtenäisyyden hallitus.

Kuubassa vierailut Mandela varoitti maassa pitämässään puheessa Etelä-Afrikan valkoisesta vähemmistöstä koostuvaa hallitusta, että ANC turvautuisi "väen voimaan" ellei hallitus edisty nopeasti rotuerottelun lopullisessa kuomamisessa.

Etelä-Afrikan enemmistönä oleva musta väestönosa on yhä vailla äänioikeuksia.

Mandela sai vierailunsa yhteydessä Kuuban presidentiltä Fidel Castrolta maan korkeimman kunniamerkin.

Köyhät kärsivät Itä-Euroopassa

Lapsien ja heikossa sosiaalisessa asemassa olevien ihmisten asema on entisestään heikentynyt Itä-Euroopan maissa. Syynä tähän on maiden siirtyminen kohti markkinataloutta.

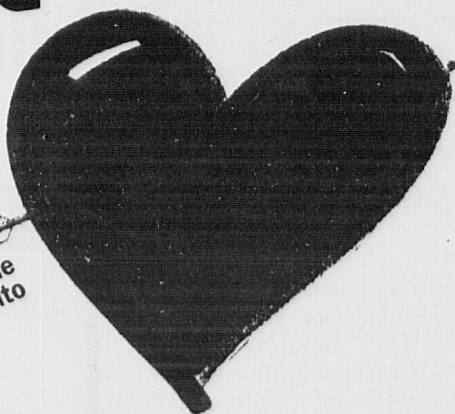
YK:n lastenapujärjestö Unicef on julkistanut tutkimuksen, jonka mukaan alueen uudistukset rasittavat raskaasti monilapsisia perheitä, vammaisia ja vanhuksia. Köyhyysrajan alapuolella elävien ihmisten määrä kasvaa koko ajan.

Tutkimuksen mukaan köyhien määrä kasvaa nopeimmin Puolassa, Unkarissa, Bulgariassa ja Neuvostoliitossa. Tutkimusten tekijät esittivät kolme ehdotusta tilanteen parantamiseksi.

Heidän mukaansa sosiaaliturvaa on parannettava, työmarkkinapolitiikkaa on tehostettava ja lännen avulla on turvattava lastentarha- ja koulu-ruokailu.

**The right
flight
to
Helsinki**

New York
Chicago
Los Angeles
Seattle
Toronto

Fly SAS from North America to Helsinki and enjoy a convenient transfer via Stockholm or Copenhagen Airport. Both are welcome retreats from the crowds of other European airports, offering travelers hassle-free connections. SAS has several daily flights to Helsinki that allow you to connect directly from your transatlantic flight, or linger and take advantage of wonderful tax free savings at Stockholm or Copenhagen Airport's shopping center. Mileage Plus and OnePass members earn mileage credit that may be redeemed later for free travel awards on SAS. **For more information, contact your travel agent or SAS at 1-800/221-2350.**

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES